

NÉPÚJSÁG

2025. október 30.,
csütörtök

LXXVII. évfolyam
246. (22112.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Megoldódnak a parkolási gondok?

Öt kazánház parkolóházzá alakítását tervezik

Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi helyi tanács október 30-ára, mára tűzte napirendre azt az öt határozattervezetet, amely öt régi lakótelepi hőközpontnak parkolóházzá való átalakítását vetíti elő. A testület mai szavazása eredményeként dől el, hogy az évek óta használaton kívül helyezett, romos állapotba került kazánházak átalakításával és rendeltetésük megváltoztatásával megoldják-e a

lakótelepek krónikus parkolási gondjait, vagy marad minden a régiben, s az épületeket hagyják teljesen lepusztulni.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

„A művészi színvonal megőrzése a fő célkitűzésem”

Moldován-Horváth István marad az elkövetkező négy évben a Maros Művészegyüttes élén.

4.

Ifjúságkutatási
eredmények

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy 60-65% körül van azoknak az aránya, akik magyarul tanulnak a felsőoktatásban.

4.

Diabétesz-világnap

A statisztikák szerint növekvő tendenciát mutat a cukorbetegség száma, mi több, az utóbbi időben egyre több fiatalnál jelentkeznek a megengedettnél magasabb vércukorértékek.

6.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

BÖLÖNI

Október 30. Gyulakuta
Kiskend

Október 31. Erdőszentgyörgy

OKTÓBER

30

CSÜTÖRTÖK

Ma **ALFONZ**,
holnap **FARKAS** napja

Az év **303.** napja, hátravan **62** nap

IDŐJÁRÁS

Változó

Hőmérséklet:
max.: **17 °C**
min.: **5 °C**

naptár

Isten éltesse!

FARKAS magyar eredetű férfinév, jelentése: bátorság, erő, szilárdság.

VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2025. október 29.	
1 €	5,0829 lej
1 \$	4,3643 lej
100 Ft	1,3093 lej
1 g arany	564,8733 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

Közös reformációi ünnep a Vártemplomban

A marosvásárhelyi Vártemplomban október 31-én 18 órakor a tíz marosvásárhelyi református egyházközség közös reformációi emlékünnepeére kerül sor, amelyre minél nagyobb számban hívják a protestáns híveket. A rendezvény házigazdája a Tulipán utcai egyházközség.

Felújítják a Nyárádszeredai Polgármesteri Hivatalt

A Közép-romániai fejlesztési régiónál nyert uniós finanszírozás révén Nyárádszeredában felújítják a polgármesteri hivatal több mint 150 éves épületét. A korszerűsítés az épület teljes energetikai felújítását jelenti. Az épület hasznos felülete közel 1700 négyzetméter, a munkálatok összártéke 10,8 millió lej, amelyből 6,97 millió vissza nem térítendő támogatás. Az épület felújítását 2027 márciusára tervezik befejezni.

PontKom konferencia a Sapiientán

Digitális karrier: tartalom, hitelesség, jövő címmel tartják meg november 27-én a Sapiienta EMTE koronkai campusán a 12. PontKom konferenciát, amelyet a Sapiienta EMTE marosvásárhelyi kommunikáció és közkapcsolatok szakos hallgatói szerveznek. A konferencia a digitális világban kibontakozó karrierutakat, az influenszerek és tartalomgyártók szerepét, valamint a hitelesség és a szakmai fejlődés kérdéseit vizsgálja. Meghívott szakemberek, oktatók és tartalomkészítők előadásain, illetve kerekasztal-beszélgetéseken keresztül járják körül a témát.

Rendkívüli fesztiválzáró hangverseny

Az október 30-án, csütörtökön 19 órakor kezdődő rendkívüli szimfonikus hangversennyel zárul a XXXV. Constantin Silvestri nemzetközi zenei fesztivál a Kultúrpalota Nagytermében. A lunona Egyesülettel közösen szervezett hangversenyen a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Pablo Boggiano ausztriai karmester vezényli. A nagydíjnyertes Enescu-, Wagner-, Piazzolla- és Bartók Béla-műveket hallgathat.

Lomtalanítás és textilhulladék-gyűjtés Marosvásárhelyen

November 3-tól 29-ig lomtalanítás és textilhulladék-gyűjtés lesz Marosvásárhelyen. Az akció során régi bútorokat, kerékpárokat, játékokat, állatketreceket, tükröket, szőnyegeket, lábtörőket és használt textiliákat, ruhaneműt és háztartási textiliát gyűjtenek. A textileket tisztán, zsákban vagy hálóban kell leadni, hogy újrahasznosíthatóak legyenek. A speciális konténereket különböző városrészekben helyezik el, minden helyszínen három napig maradnak. Ezután átviszik őket más helyszínekre, hogy a város minden részét lefedjék. A lomtalanítás teljes időbeosztása és a gyűjtőpontok listája elérhető a polgármesteri hivatal honlapján: www.tirgumures.ro. November 3–5. között a November 7., a Kornisa, a Meggyesfalvi és a Maurer negyedekben gyűjtik a hulladékot. A szolgáltatást az URBAN ENVIRONMENT végzi, a diszpécserszolgálat telefonszáma: 0265 991; 0771-771-772. E-mail: suport@urbang.ro

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Öt kazánház parkolóházzá alakítását tervezik

(Folytatás az 1. oldalról)

Az átalakításra szánt kazánházak a Tudor, a Meggyesfalvi negyedben és a Kövesdombon találhatók, a Tudor negyedben az 1918. December 1. út 195. szám és a 233. szám alatt, Meggyesfalván a Kudzsir utca 5. szám, a Resica utca 10. szám alatt, a Kövesdombon pedig a Páring utca 25. szám alatt. A parkolóházakat ötszintesre – földszint és négy emelet – tervezik, korszerű megoldásokkal.

A Tudor és a Meggyesfalvi negyedi beruházások esetében a megvalósíthatósági tanulmányról fog szavazni a tanács. A Páring utcai beruházás esetében előrehaladottabb az előkészület, itt már a DALI (a munkálatok jóváhagyási dokumentációja) is elkészült, a tanácsnak a műszaki-gazdasági dokumentációt és mutatókat kell elfogadnia.

A Páring utcai parkolóházban például 130 parkolóhelyet alakítanak ki, ahol 9 elektromos töltőállomást is felszerelnek.

Fotó: Nagy Tibor

A Nemzeti Választási Iroda a héten kezdi meg a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok értesítését

A 2026-os magyarországi választásokon a magyarországi lakcímmel nem rendelkező romániai magyar állampolgárok levélben szavazhatnak, kizárólag az országos pártlistára.

A külföldi magyar állampolgárok abban az esetben vehetnek részt a soron következő országgyűlési választásokon, ha a szavazást megelőző 25. napig kéri felvételüket a központi névjegyzékbe.

A regisztrációs folyamat történhet online, ehhez a regisztracio.ro honlapon található egy *kitöltési segédlet*.

Személyesen Romániában az Eurotrans Alapítvány segítségével tudnak a magyar állampolgárok regisztrálni, az alapítvány irodáinak listája a <https://regisztracio.ro/offline-regisztracio/> honlapon található meg megyénkénti lebontásban.

Fontos, hogy a sikeres regisztráció

tíz évig érvényes, és a levélszavazat leadása vagy egy regisztráció friss adataival további tíz évre érvényessé teszi azt. Tehát ha Ön részt vett a 2022-es magyarországi választásokon, nem szükséges újragisztrálnia, hacsak azóta nem változtak adatai (pl. lakcíme, ahová a levélszavazatot kapja majd).

Jelenleg a 904 ezer magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárból több mint 441 ezer regisztrált a Nemzeti Választási Iroda rendszerébe.

A romániai magyar állampolgárokra vonatkozó tudnivalókról minden információ megtalálható a <https://regisztracio.ro/> hon-

lapon, vagy hétfőtől péntekig 9–16 óra között hívhatja segítségért az Eurotrans Alapítvány munkatársait a 0723-385-566-os telefonszámon.

Segítség a szavazóknak az előzetes regisztrációhoz

Jövő tavasszal Magyarországon országgyűlési választásokat tartanak, amelyen a romániai magyar állampolgárok is élhetnek szavazati jogukkal. A levélszavazatokat postán küldik ki az erdélyi szavazók számára, ehhez azonban előzetes regisztrációra van szükség.

A regisztráció online is elvégezhető a www.regisztracio.ro oldalon, azonban azok számára, akik segítséget igé-

nyelnek a folyamatban, személyesen is lehetőség nyílik a regisztrációra.

Az érdeklődőket október 30-tól várják az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének székházában (Dózsa György utca 9. szám, I. emelet), minden hétköznap 10–16 óra között, ahol a munkatársak készséggel nyújtanak segítséget a regisztrációhoz és a szükséges információk biztosításához.

RENDEZVÉNY

A doktor úr – előadás a Nemzetiben

A doktor úr című zenés vígjátékra várják a Nemzeti Színház közönségét október 31-én, pénteken 19 órától a színház Nagytermébe. Molnár Ferenc, Kellér Dezső és Zerkovitz Béla darabját Keresztes Attila rendezte.

Csatlós Levente az Art Nouveau Galériában

Újra a marosvásárhelyi közönség elé lép Csatlós Levente festőművész. Az angyalok, kik mellettünk járnak című egyéni kiállítása október 31-én, pénteken 18 órakor nyílik meg az Art Nouveau Galériában. A jövőre 50. évébe lépő tevékeny alkotó, a tenger szerelmese, ismét megkapóan színes álmvilágot mutat fel, ame-

lyet felesége, Alina Csatlós lírai kisprózája vezet fel a megnyitón. A tárlatot, amely november 21-ig látogatható, Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja.

A negyedéves színészosztály bemutatója

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Magyar Kara végzős negyedéves színészosztályának *Disconnected* című előadását mutatják be november 2-án, vasárnap 19 órától a Stúdió Színházban, a Köteles utca 6. szám alatt. Az előadás rendezője Gecse Ramóna.

Keresztutakon – könyvismertető Nyárádszeredában

Október 30-án, csütörtökön 18 órától a nyárádszeredai városi könyvtárban is bemutatják Vajda György Keresztutakon című kisregényét. A könyvet ismerteti és a szerzővel beszélget Gálfalvy Hajnal Erzsébet. Az önéletrajzi epizódokkal is tarkított kisregényben egy férfi sorsa követhető óvodáskortól életének deléig.

Szakértők szerint menthetetlen az elárasztott parajdi sóbánya

Szakértők szerint az elárasztott parajdi sóbányát nem lehet megmenteni, de a térségben újabb sóbányákat és sóba vájt turisztikai létesítményeket lehet kialakítani – írta szerdán a Krónika hírportál a témában tartott kerekasztal-beszélgetésről beszámolva.

A Mathias Corvinus Collegium (MCC) kolozsvári fiókja által kedd este rendezett beszélgetésen holland és magyar szakértők fejtették ki álláspontjukat a parajdi bányakatasztrófa utáni helyzetről.

A Krónika cikke szerint a meghívott szakemberek egyöntetűen úgy vélték: ha a Hargita megyei településen nem sikerül megállítani az édesvíz beszivárgását a felszínről vagy a talajból az elárasztott sóbányába, csak idő kérdése, hogy mikor omlik be a bánya.

A szakértők egyetértettek abban, hogy Parajdon vizsgálatok sorozatát kell elvégezni annak megállapítására, hogy megoldható-e a bánya hermetikus elzárása. Szerintük a vizsgálatok arra is választ adhatnak, hogy a bányaomlás hónapok vagy csak évtizedek múlva következhet be.

Serfőző Antal hidrogeológus, a sóbányák revitalizációjával is foglalkozó GeoGold vállalatok társalapítója úgy vélte, hogy földtani kutatásokkal és a jelenségek folyamatos monitorozásával meg lehetett volna előzni a tragédiát.

Kételyének adott hangot azt illetően, hogy az elárasztott tárnákból újra sót lehessen kitermelni.

Azt valószínűsítette, hogy a víz sókioldása által a bányászattal kialakított üregek mellett a mélyben új üregrendszert is létrejöhetett. Elmondta: a parajdi sódiapír (a felszín felé nyomuló hatal-

mas sótest) egy kavicsteraszhoz kapcsolódik, amelyen keresztül folyamatos a talajvíz beáramlása.

Közölte: a bányán átfolyó víz útját vízfestéssel és a robottechnika alkalmazásával lehetne tisztázni. A szakértő azt is problémásnak tartotta, hogy a Hargita megyei településen a só mellett metángáz is van a mélyben.

A meghívott az ukrainai Aknaszlatina (Szolotvino) elárasztott sóbányáját hozta fel példaként, ahol kiderült: meg lehet állítani a vízbeszivárgást, valamint elkészültek a műszaki és technológiai tervek arra, hogy hermetikusan elzárják a sórétteget a Tiszától. Parajdon ellenben egyelőre nem ismerik a földtani adottságokat – mondta.

Gerhard Winters holland hidrogeológus, aki az Európai Unió polgári védelmi szakértői csoportjának tagjaként járt a helyszínen a bánya május végi elárasztása után, megállapította: Parajdon katasztrófa történt, mely veszélybe sodorta a térség ökológiai egyensúlyát, és egy szerre sújtotta a helyi gazdaság két alap pillérét, a bányászatot és a turizmust.

Megjegyezte: ez a katasztrófa nem kizárólag természeti alapú, kialakulását az extrém időjárás mellett az emberi tényező is befolyásolta.

Úgy vélte, hogy a székelyföldi településen vége a sóbányászatnak, de a turizmus újraélesztése nem reménytelen. Megvalósíthatónak tartotta, hogy vízszint feletti üregekben hozzanak létre új látogatási szintet Parajdon.

Szűcs Péter hidrogeológus, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Miskolci Egyetem tanszékezető tanára és rektorhelyettese elmondta: 2015 és 2022 között részt vett az aknaszlatinai

sóbánya környezeti revitalizációját célzó szakmai munkákban. Közölte: a többnemzetiségű kutatócsoport az egyetemen kifejlesztett bányarobotot küldte le a mélybe a viszonyok feltérképezésére, és a szerkezetet az elvégzendő parajdi vizsgálatokhoz is felajánlotta.

Kulcskérdésnek tartotta, hogy sikerül-e leállítani az édesvíz további behatolását a bányába. Szerinte ehhez arra lenne szükség, hogy a Korond-patakot új merdében vezessék át a sötömb fölött.

Arról is beszélt, hogy az elárasztott bányába nemcsak a felszíni vizek jutnak be, hanem a talajvíz is. A víz átfolyását nyomkövetési vizsgálatokkal lehetne pontosítani, és ezt követően tervet készíteni az átfolyás megakadályozására – mondta.

Dana Cotovan újságíró, a beszélgetés moderátora közölte: azért tartotta fontosnak a szakértők megszólalását, mert a katasztrófa óta nehéz hiteles információt szerezni a parajdi helyzetről.

A hatóságok kommunikációja nem elégitő, a helyi bányászati szakembereknek pedig megtiltották, hogy tájékoztassák a sajtót – idézte őt a Krónika.

A román állami tulajdonban lévő parajdi sóbányába májusban tört be ismét a felette folyó Korond-patak vize.

Az áradat néhány nap alatt teljesen elöntötte a bánya valamennyi részét. A sóbánya Székelyföld egyik leglátogatottabb turisztikai látványossága volt, amelyet korábban évente százezrek kerestek fel, és amelytől nemcsak az ott dolgozó bányászok, hanem a településen és a környéken létrejött több száz vendéglátóhely üzemeltetőinek és alkalmazottainak a megélhetése is függ. (MTI)

ORSZÁG – VILÁG

Parlamenti vizsgálóbizottság alakul a bukaresti tömbházlakásban történt robbanás ügyében

A képviselőház házbizottsága szerdán jóváhagyta az AUR, SOS Románia és POT frakciójának azon kérését, hogy vizsgálóbizottságot hozzanak létre az alsóházban a bukaresti Rahovei úti tömbházlakásban történt robbanás körülményeinek, okának és felelőseinek a megállapítására. A parlamenti vizsgálóbizottság célja, hogy tényadatok alapján megállapítsa a történet pontos sorrendjét, a döntéseket és a mulasztásokat, valamint azonosítsa azokat az intézményi hiányosságokat és jogalkotási hiányosságokat, amelyek egy ilyen tragédia bekövetkeztét lehetővé tették. A bizottság konkrét jogalkotási javaslatokat tehet a gázszolgáltatók és a jogosulatlan karbantartó cégek szankcionálási rendszerének szigorítására, a késedelmes beavatkozások szankcionálását lehetővé tevő mechanizmus bevezetésére, a parlamenti ellenőrzés megerősítésére az Országos Energiaszabályzó Hatóság (ANRE) és a hálózatüzemeltetők tevékenysége fölött, valamint a lakóépületek gázberendezéseinek időszakos műszaki ellenőrzésére vonatkozó szabályok felülvizsgálatára. (Agerpres)

Közel a véglegesítéshez a helyi közigazgatás reformjáról szóló törvénytervezet

Kelemen Hunor kedd este kijelentette, hogy a helyi közigazgatás reformjáról szóló törvénytervezet közel áll a véglegesítéshez, a kormány jövő héten tárgyal róla. Az RMDSZ elnöke az Antena1-nek nyilatkozva elmondta, hogy azért húzódott el ennyire a vita a 10 százalékos leépítéseket előirányzó jogszabályjavaslatról, mert a két nagyobb kormánypárt nem tudott megegyezni: az egyik a betöltött állás-helyek számának csökkentését, a másik a bérköltségek lefaragását javasolta. A koalíció keddi ülésén azonban már sikerült megállapodni a központi közigazgatás átszervezését is magába foglaló tervetről, a kormány pedig jövő héten első olvasatban tárgyal róla – részletezte Kelemen. A politikus elmondta azt is, hogy a megszorító intézkedések és az adóemelések nem elegendőek a költségvetési hiány csökkentéséhez, beruházásokra és gazdaságélénkítő intézkedésekre is szükség van ahhoz, hogy Románia ne stagnáljon. (Agerpres)

Oroszország továbbra is megpróbálja politikailag befolyásolni Romániát

Nicușor Dan szerint Oroszország továbbra is megpróbálja politikailag befolyásolni Romániát. A Cotidianul portálon kedden közölt interjúban az államfő határozott igennel válaszolt arra a kérdésre, hogy megpróbálja-e Moszkva továbbra is politikailag befolyásolni a romániai társadalmat. Közölte, hogy hamarosan bemutatja a tavalyi választások érvénytelenítésének „teljes hátterét”. Elmondta: a bukaresti hatóságoknak bizonyítékai vannak arra, hogy Oroszország álprofilokon és az online politikai hirdetésekért fizető reklámügynökségeken keresztül befolyásolni próbálta a tavalyi elnökválasztást. „Amit még mindig nem tudunk, az az, hogy milyen cég koordinálta az akciókat, ki dolgozta ki a stratégiát. Ezt nem tudjuk” – tette hozzá. Nicușor Dan leszögezte: a következő választásokon a romániai hatóságok képesek lesznek elhárítani a kampány során érkező orosz befolyásolási kísérleteket. (Agerpres)

A megszorítások ellen tüntetett több szakszervezeti szövetség

A kormány székháza előtt rendezett tüntetést szerdán négy országos szakszervezeti szövetség, amelyek a már bevezetett vagy tervezett megszorító intézkedések ellen tiltakoznak.

Az Ilie Bolojan liberális miniszterelnök által vezetett négypárti kormány júniusi beiktatása óta a GDP 9 százaléki meghaladó, tarthatatlan költségvetési hiány lefaragása érdekében több bevétel-növelő és költségcsökkentő intézkedéscsomagot is bevezetett, amelyek társadalmi feszültséget keltettek.

A szakszervezetek szerint a kormány intézkedései főleg a bérből élőket és nyugdíjasokat sújtják.

A szerdai tüntetésen, amelyre az or-

szág minden tájáról érkeztek szakszervezeti képviselők, a minimálbér és a nyugdíjak emelését, méltányosabb adóztatási rendszer bevezetését követelték, és a helyi közigazgatásban tervezett elbocsátások ellen tiltakoztak.

Az érdekképviselések szerint európai uniós szinten Romániában a legmagasabb – 19 százalékos – a szegénységi küszöb alatt élő munkavállalók aránya, a tisztességes megélhetéshez szükséges fogyasztói kosár ára jelenleg másfélszerese a nettó minimálbérnek.

Bogdan Hossu, az Alfa Kartell Országos Szakszervezeti Szövetség elnöke az Agerpres hírügynökségnek elmondta, a kormány vitatott intézkedései indokolat-

lanok, mert nem csökkentették a költségvetési hiányt. Szerinte a kormánynak „nemcsak a kiváltságos helyzetben lévő politikusok érdekeire kell figyelnie, hanem a saját választóiéra is”.

Emlékeztetett arra, hogy eddig csak nagyon kevés állami vállalatot érintettek a megszorító intézkedések.

Ha a szakszervezetek nem kapnak választ a követeléseikre, akkor az államfő közvetítésével próbálnak tárgyalni a kormány képviselőivel, és ha ez sem vezet eredményre, akkor a tiltakozás más formáihoz folyamodnak, beleértve az általános sztrájkot is – mondta az Agerpresnek a szakszervezeti vezető. (MTI)

Adóhanta balról

Nem először játszotta el a sértődött dráma hőst a szocik ideiglenes pártelnöke, midőn a napokban egy tévéstudióban előadta, hogy a koalíciós partnerek nem hallgatnak eléggé a pártjára, belengetve ismét az esetleges távozásukat a kormányból. Amikor nehéz időkben egy több pártból álló koalíciónak kell kormányoznia az országot, érthető, hogy adódnak vitás kérdések, de ezúttal egy olcsó politikai színjátékról van szó, ami egyesekkel képes lehet elhiteni, hogy a nagy párt törődik a sorsukkal, de a valósághoz semmi köze nincs.

A nyilatkozatban felhozott példával azonnal leleplezte magát a gerendás pártvezér. Sérelemként azt emlegette fel, hogy a partnerek nem hallgatták meg a javaslatukat a progresszív adózás bevezetéséről, és hogy

még több nyomatékot adjon, azt is hozzátette, a héát sem kellett volna megemelni.

Ami a progresszív adózást illeti, lehet erről vitázni. De nálunk csak elméleti szinten. Azt, hogy ennek a bevezetésére a gyakorlatban nincs lehetőség, mert a szakhatóság sem technikailag, sem szakértelem szempontjából nem tudna megbirkózni vele, hitelt érdemlő szakértők többször elmondták, és a múlt kormányzati ciklusban az akkori liberális kormányfő is nyilvánosan beismerte. És amúgy ezekkel a tényekkel pont a szociknak illene tisztában lennie, elvégre az utóbbi években, a legutóbbi kormányalakításig az ő miniszterei vezették a pénzügyi tárcát, és a pártkatonáik vezették az adóhatóságot is. Ennélfogva részükről a progresszív adózást erőltető nyilatkozatokat

annyira érdemes komolyan venni, mint a Grimm testvérek meséit.

Ugyanennyi hitelt érdemelnek a pártvezérnek a heaemelésről eleresztett dörgelmei. Mert miközben a párt volt elnöke miniszterelnökként épp csak nem esküdözött a tavalyi választási évben, hogy eszük ágában sincs ilyesmit elkövetni, aközben pont ők tárgyaltak erről az adóemelésről a brüsszeli illetékesekkel. Annyira komolyan, hogy erről az egyik nemzetközi bankcsoport régiós igazgatója szót ejtett nyilvánosan is több szakmai rendezvényen és a saját belső céges dokumentumaiban is a munkaadójá döntéshozóinak. A gerendás kartárs a heaemelést illetően még az államelnököt is belekeverte a történetbe. Mint ismert, az elnök jelölt korában a na-

ivokra jellemző határozottsággal jelentette ki, hogy nem lesz heaemelés, csak annyi hiba volt abban a sztoriban, hogy mifelénk az elnöknek nincsenek hatáskörei adókérdésekben. Már ha nem olvasta volna a témában akkor már hónapok óta nyilvánosan keringő híreket a heaemelést illető háttértárgyalásokról.

Reméljük, az ideiglenes szoci vezérnek legalább az a megszólalása nem a műbalhé része, miszerint reméli, hogy a kormány intézkedéseinek lesz pozitív hatása a gazdaságra és az adófizetők életére nézve. Mondhatta volna úgy is: reméli, a mostani kabinetnek sikerül helyrehoznia azt a krízist, amit az előző ő vezérletük alatt lerendezett felelőtlen költekezéssel idézett elő. És még akkor sem lenne ez egyszerű kihívás, ha nem próbálnának pont a szocik lépten-nyomon keresztbe tenni a saját kormányuknak.

Moldován-Horváth István a Maros Művészegyüttes új igazgatója

„A művészi színvonal megőrzése a fő célkitűzésem”

Nagy Székely Ildikó

Moldován-Horváth István marad az elkövetkező négy évben a Maros Művészegyüttes élén, a – Barabási Attila lemondása után – tavaly ősszel ideiglenesen kinevezett intézményvezető pályázata ugyanis magasabb pontszámot ért el kihívójánál az igazgatói tisztség betöltéséért szervezett októberi megmérettetésén.

Az együttes zenekarvezetőjeként is ismert Moldován-Horváth István 8,96-os osztályzattal győzte le a másik jelentkezőt, Molnár Józsefet, akinek pályázatát 7,23-ra értékelték. A menedzsmentszerződés aláírását követően november 1-jétől tölti be az intézményvezetői funkciót a régi-új igazgató – tudtuk meg Lukács Katalintól, a Maros Megyei Tanács szóvivőjétől. Moldován-Horváth Istvánt az együttes élén szerzett eddigi tapasztalatairól és új terveiről kérdeztük.

– Melyek voltak az elmúlt esztendő legnagyobb kihívásai és sikerei?

– Ezek tulajdonképpen összefüggenek, hiszen a nagy kihívások sikerélményeket is hoztak. Ilyen volt a januári magyarországi turnénk megszervezése, a *Láthatatlan ünnepek* című új előadásunk márciusi bemutatója, valamint az Erdélyi Magyar Hivatásos Néptáncegyüttesek Találkozójának lebonyolítása. Idén mi voltunk a házigazdái a májusban zajlott rangos seregszemlének, ami mind a szakmabeliek, mind a közönség visszajelzései alapján nagyon jól sikerült. A június 4-i Trianon-emlékesten Magyar Művészetért Díjjal tüntették ki a Maros Művészegyüttest a budapesti Magyarságkutató Intézetben, ez is a sikerélményeink egyike. A kérdésre visszatérve, az együttes igazgatásának átvételekor egyértelműen kihívásnak számított, hogy korábban nem rendelkeztem intézményvezetői tapasztalatokkal, a szakmai berkekben eltöltött évtizedek és a kapcsolatrendszerem azonban segítségemre volt az akadályok megugrásában.

Bevonzani a fiatalokat

– A nyertes menedzseri terv alapján milyen irányvonalakat követ az elkövetezőkben a Maros Művészegyüttes?

– Annak a magas művészi színvonalnak a megtartását tekintem a legfőbb prioritásnak, amihez a közönségünk az elmúlt évtizedekben hozzászokott, és amivel jól megérdemelt helyünk van a szakmán belül. Másik fontos törekvésem a célközönségünk bővítése, elsősorban a fiatalabb nemzedékek megszólítása, természetesen a meglévő törzsközönségünket is megőrizve. A fiatalabb célcsoportok, a gyermekek, illetve a fiatalok meglátásom szerint legin-

kább az iskolákkal és egyetemekkel kialakítandó partnerkapcsolatok révén érhetők el, ezáltal lehetne őket igazán a folklór szeretetére nevelni. Erre jó alkalmat kínál az Iskola másként hét, de nem csak ilyenkor lehetne az ifjabb korosztályoknak olyan interaktív programokat szervezni, mint egy hangszer- vagy népviselet-bemutató, énektanítás stb. Fontosnak tartom továbbá az együttes hangsúlyosabb jelenlétét a szórványvidékeken, például Brassó, Fehér, Hunyad, Temes megyében. A művészi színvonal megtartásához és a célközönség bővítéséhez egyaránt nélkülözhetetlen a megfelelő anyagi háttér, ennek érdekében meg kell ragadnunk minden adódó pályázati lehetőséget, ugyanakkor kellő figyelmet kell fordítanunk a szponzorok bevonására is. 2026 kiemelt eseménye lesz a Maros Művészegyüttes 70. évfordulójának megünneplése, ehhez is jelentős anyagi forrásra van szükségünk. A további elképzelések között említhetem egy – akár nemzetközi – folklórfesztivál megszervezését Marosvásárhelyen. Emellett szeretném elindítani az erdélyi román hivatásos néptáncegyüttesek találkozóját a magyar hivatásos együttesek seregszemléjének mintájára. A román tagozatunkon egyébként tervben van egy táncszínházjellegű produkció, a *Harap Alb (Fehérlófia)* színpadra állítása. Ami a jelenlegi hiányosságokat illeti, meglátásom szerint nagy szükség lenne a kövesdombi előadótermünk technikai felszerelésének korszerűsítésére, modernebb fény- és hangtechnikára, az újszerűbb előadások megvalósításához. Nem utolsósorban lényegesnek tartom egy általános PR-stratégia kidolgozását, a médiával való kapcsolatok erősítését, valamint a közösségi média platformjain való jelenlétet, ahol a tizen- és huszoneves korosztály igazán megszólítható.

Lakhatás, migráció, gazdaság

Ifjúságkutatási eredmények

Nagy-Bodó Szilárd

Ahogy a Népújságban korábban már beszámoltunk róla, online konzultációra hívta a 18–35 év közötti fiatalokat a Magyar Ifjúsági Értekezlet. A szeptemberben zajlott kutatás célja az volt, hogy feltérképezze az erdélyi magyar fiatalok helyzetét. Az eredményeket Szatmárnémetiben az országos tisztújító küldöttgyűlés alkalmával mutatták be.

Online formában zajlott a felmérés, amely nem reprezentatív, tehát inkább trendeket, nagyságrendi becsléseket tartalmaz, így kell értelmezni az eredményeket, mondta Barna Gergő szociológus, aki azt is hozzátette, hogy számos témára rákérdeztek, ezekből pedig arra lehet következtetni, hogy a legnagyobb problémát a fiatalok körében a lakhatás jelenti.

Mintegy 90%-uk, vagyis tízből kilenc fiatal mondta azt, hogy a saját környezetében nagyon nagy problémát jelent a lakáshoz jutás. Ez az arány azt jelenti, hogy a lakhatás kérdése kvázi minden fiatalnak egy jelentős kihívás, mutatott rá

a szociológus, aki számára egy meglepő eredmény volt az is, hogy ismét erősödik a migrációs szándék. A felmérés eredménye arra enged következtetni, hogy a fiatalok körében kb. 25-30%-ra tehető azok aránya, akik komolyan gondolkodnak azon, hogy legalább időszakisán munkát vállaljanak külföldön, 15-20%-uk pedig úgy képzei el az életét, hogy hosszú távon külföldön fog élni.

Az utóbbi években, főként annak a hatására, hogy csökkent a jövedelemkülönbség Románia és a nyugati országok között, a migráció is lassult, a koronavírus idején nagyon sokan hazaköltöztek, viszont most úgy tűnik, hogy megint erősödik a kivándorlási hajlandóság, fogalmazott lapunknak a szociológus, aki azt is hozzátette, hogy ugyan ez a felmérés nem vonatkozik a román társadalomra, a többségi nemzethez tartozó fiatalokra, de az osztársadalomban is körülbelül 10-15% azok aránya, akik legalább egy évet külföldön dolgoztak, aztán valamiért hazatértek. A hazatérés okai között szerepelnek a családi okok, az, hogy valakire vigyázni kell, vagy

éppen a családalapítás. Barna Gergő arról számolt be, hogy többen azok közül, akik elmentek külföldre, itthon szeretnének családot alapítani, számukra arról szól a külföldi tartózkodás, hogy pénzre tegyenek szert, amely segítségével itthon családalapítás után egzisztenciát tudnak teremteni. Talán ez a két legfőbb ok, amiért hazajönnek, és ez egy jelentős létszám, akár 10% is lehet. Abszolút számokban kifejezve mintegy 1,5 millió felnőttkorú romániai van, aki megjárta külföldet, dolgozott és hazatért, fogalmazott a szociológus, aki arra is felhívta a figyelmet, hogy érdemes szem előtt tartani a migrációs hullámot, hiszen ha ez valóban ismét felerősödik, akkor az még tovább fogja sújtani az amúgy is demográfiai válságban levő Romániát.

Oktatási kérdések is szerepeltek a kutatásban, az ezekre adott válaszokból az derült ki, hogy az általános iskolában és középiskolában még a válaszadók több mint 90%-a vett részt magyar nyelvű oktatásban, viszont a felsőoktatás szempontjából van egy hatalmas visszaesés. Ennek számos oka lehet,

ezek közül az egyik, hogy tömbösödik Erdélyen belül a magyarság, vagyis egyre többen élnek olyan területen, ahol megvan a lehetősége a magyar iskola fenntartásának, ezek a területek Székelyföld és a Partium, húzta alá a szociológus, aki kiemelte azt is, hogy a középiskola esetében nagy a lemorzsolódás. Míg elemi és általános iskola esetében az említett területeken 90% fölött van azon magyar fiatalok aránya, akik az anyanyelvükön tanulnak, addig kb. 10%-uk (lehet most már kicsit több) kényszerül román középiskolába. Fontos megemlíteni a szakiskolákat, a magyar diákok felülreprezentáltak a hároméves szakiskolai képzésben. Az anyanyelven történő oktatás folyamatában viszont a legnagyobb törés a felsőfokú képzésnél van, ott továbbra sem sikerül lefedni minden szakterületet magyar nyelven.

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy 60-65% körül van azoknak az aránya, akik magyarul tanulnak a felsőoktatásban. Barna Gergő azt is hozzátette, hogy egy korábbi kutatás alapján az látszik, hogy a magyar fiatalok valamivel több mint fele, de kevesebb mint 60%-a tanul magyarul az egyetemen.

A kutatás nagy érdekességei között szerepel az is, hogy egyrészt a fiatalok második információszer-

zési forrásként a hírportálokat jelölték meg, másrészt, hogy mintegy 70%-uk érdeklődik a közélet iránt. Utóbbit a szociológus szerint az is magyarázza, hogy az utóbbi másfél évben a választások miatt nagyon felfokozott volt a politikai hangulat az országban, ugyanakkor azt is hozzátette, hogy őt nem lepte meg, hogy a fiatalok érdeklődnek a közélet iránt. Odafigyelnék a fiatalok a közéleti dolgokra, tudják, hogy ez őket is érinti, ez látszott a problémák esetében is, mondta Barna Gergő, aki arra is rámutatott, hogy az ifjúság a gazdasági kérdéseket és a nemzetközi helyzetet is figyelemmel kíséri.

A romániai magyar fiatalok elsősorban az erdélyi magyar közélet iránt érdeklődnek, ezt követi a magyarországi közélet, majd a román és a nemzetközi vonatkozás, vázolta a hierarchiát Barna Gergő, rámutatva, hogy a magyar nyelvi médiatéren keresztül rengeteg Magyarországgal kapcsolatos információ érkezik a fiatalokhoz. De a hírfogyasztás nyelve tekintetében nagyon sokan megjelölték a román és az angol nyelvet, amiből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy a nemzetközi helyzet is érdekli őket, hiszen egészen biztosan nem erdélyi magyar és magyarországi híreket fogyasztanak angolul.

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

A haladás iránya

Sebestyén Mihály

Ma már mindenkinek van. A kötelező neurózis és a személyi okmányok mellett telefonja is. Hordozható, nyomogatható, nézhető, bárhol előkapható, és még segítséget is lehet vele kérni. A játékról és nótáról ne is essék szó. Aztán számos alkalmazás telepíthető rája. (Még az elektromos rája is.) Több alkalmazása van, mint egy-egy kis- vagy középvállalkozásnak alkalmazottakból.

A telefon munkanélkülisége – ha nincs feltöltve, és nem fut be rajta és ki senki és semmi.

Egyike ezen alkalmazásoknak a lépésszámláló. Ne hidd, ó kedves olvasó, hogy én voltam olyan kifinomult, rafináltan sokoldalú, aki föltelepítettem a gépre ezt az alkalmazást. Alkalmatlan vagyok erre, de szerencsére környezetemben, a szűkebben és a tágabban egyaránt számos teletechnikai zseni serteptértél, ennek egyikét (jelesül a legidősebb lányunokámat) kértem fel a telepítéspolitikai gyakorlati alkalmazására. Nem migránsokat, nem is föld- és lakásfoglalókat vagy gyarmatosítókat telepített fel, hanem a már említett lépésszámlálót hozta helyzetbe. Ha a telefon az illetőnél [én is egy bizonyos tekintetben mindig illető, sőt barázda (b)illegető vagyok] tartózkodik, akkor minden rezdülést, térbeli elmozdulást, időhöz kötött moccanatot regisztrál, és azt megtett lépésként mutatja föl. Emellett jelzi, mekkora időtávot sikerült mozgással berendeznem, hány métert, ill. kilométert, sőt még szemléltető grafikonban is ábrázolja, honnan indultam (origo-pont), mikor jártam a zeniten, s mikor szüntettem meg az élet viszonytagságai között remegni-rezegni, álltam le lihegni, roskadtam le egy törött konyhaszékre. (A metaforákért elnézést.)

Eddig minden rendben is lenne, ha... Nos, éppen ez a ha az, ami serkentőleg hat. Ugyanis az ember megy, lohol, cipekedik, toporog, sántikál, és a mozgással végeztével lehuppanva a már említett töltött konyhaszékre nem azt nézi meg elsőre, mennyit is költött a boltban, vagy milyen levelet/számlát hozott késve a posta (vagy ma sem hozott), nem is az újságot nyitja szét, pláne nem a tévét/rádiót gyűjtja be, hanem előcsalogatja a számlalóból a teljesítményt. Ilyenkor derül ki, hogy amit naivan kilométereknek gondoltál, sőt ezres nagyságú lépésmennyiségre saccoltál, az bizony még egy kilós méter sem, p.o. 968 méter röhög szembe. Vagy megteszel egy idegen város aszfaltján és kaptatóin 11 ezer lépést, és az nincs még nyolc km sem, holott te már azt gondoltad, hogy megtetted a Föld és a Hold közötti táv felét legalább.

Többféle mérő van. Egyik fölöttéből közelí hozzátartozóm telefonos alkalmazásában ugyanaz a táv, ami nálam 10 ezer lépésként jelentkezik, az nála, holott egymás nélkül szinte egyetlen lépést sem tettünk meg, az ő készülékén hétezer és valamennyi. Az nem táv – ez tév. Ki érti ezt?

Persze, akinek a mesterséges intelligencia a birtokában van (a természetet arra használjuk, hogy a mesterséggel jogtalan előnyökre tegyünk szert), az ezen is tud segíteni. Egy kis hami-sításért már nem kell a szomszédba átruccannia. Odavarázsol egy-két, tizenmérőféllel többet, és igaznak látszik az álság. Mint egy népgyűlés résztvevőinek sűrűsége vagy ritkasága a Hősök terén.

SZERKESZTETTE: MENYHÁRT BORBÁLA

Felmérés a pedagógusok körében

90 százalékuk állítja, hogy a diákjai között vannak, akik zaklatás áldozatai

A tanárok és iskolai tanácsadók 90 százaléka úgy látja, hogy a tanítványai között vannak, akik iskolai zaklatás (bullying) áldozatai – derül ki a Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet legújabb felméréséből. A szervezet ennek fényében megnyitotta az Antibullying Erőforrásközpontot, amely gyerekeknek, tanároknak és szülőknek nyújt segítséget a zaklatás felismerésében, megelőzésében és kezelésében, valamint az iskolai légkör javításában.

Menyhárt Borbála

A tanárok és iskolai tanácsadók 90%-a úgy véli, hogy az általuk tanított diákok az iskolai zaklatás jelenségének áldozatai. A környezet szerint vizsgálva, a bukaresti iskolák válaszadói jelzik legnagyobb arányban a zaklatás gyakori előfordulását (28,1%), míg a vidéki iskolákban oktató pedagógusok 13,4%-a állította azt, hogy rendszeresen szembesülnek a jelenséggel.

A felmérést közel 2.500 pedagógus (általános iskolai tanár, iskolaigazgató, iskolai tanácsadó) töltötte ki idén október 10–16. között. A válaszadók 42,6%-a vidéki iskolákban, 28,9%-a megyeszékhelyi tanintézetekben, 21,5%-a kisebb városokban, 7%-a pedig Bukarestben foglalkozik gyerekekkel. A legtöbb résztvevő (72,4%) több mint 10 éves szakmai tapasztalattal rendelkezik.

A felmérésben részt vevők 43 százaléka bízik az anonim bejelentési mechanizmusok hatékonyságában, és csupán egynegyedük (25,6%) tartja hasznosnak azt, hogy az iskola által erre kijelölt tanárokhoz lehessen fordulni a zaklatással kapcsolatos esetekben, még kevesebben (17,5%) gondolják azt, hogy

a gyerekek közvetlen részvételének – azaz kijelölt diákképviselőknek – lenne érdemi szerepe az áldozatok támogatásában.

A megelőző programok részei kell legyenek az iskolai mindennapoknak

A válaszadók szerint az antibullying programok akkor lehetnek hatékonyak, ha folyamatosan jelen vannak az iskolák életében. A válaszadók 31 százaléka véli úgy, hogy ezek folyamatosan részei kellene legyenek az iskolai mindennapoknak, 30 százalékuk állította azt, hogy minden tanárnak foglalkoznia kell vele, amikor erre utaló jeleket lát a diákok viselkedésében. Elenyésző azon válaszadóknak a száma, akik úgy gondolják, hogy ezek a megelőző aktivitások nem tartoznak az iskola feladatkörébe (0,4%), vagy csak az Iskola más-ként program idején kellene megszervezni ezeket (1%).

A félénkebb gyerekek válnak áldozatokká

Arra a kérdésre, hogy mely tényezők növelik a diákok zaklatásnak való kitettségét, a legtöbb válaszadó (60%) a félénkséget vagy visszahúzódó természetet említtette.

Ezt követte a fizikai megjelenés (50,2%), az öltözködési stílus (40,9%), a zaklatás célpontjává vált gyerek érzékenysége (39,8%), illetve a család anyagi helyzete (39%).

A zaklató viselkedésért a legtöbben magát az elkövető diákot tartják felelősnek (73,5%), majd a szülőket/családot (65%) és a kortárs közösséget (61%).

A megkérdezettek 11,4%-a szerint az áldozat is részben felelős, 17,4%-uk szerint pedig a tanárok is

felelősek ezen a téren, míg az iskola vezetését csak 9,6%-uk tartja felelősnek.

Százból mindössze hét tanár véli úgy, hogy a felelősség közös: a zaklató diák, családja és az iskola (tanárok, vezetőség) között oszlik meg.

Bár 10 válaszadó közül 9 úgy nyilatkozott, hogy jól ismeri a bullying jelenségét, és a gyakorlatban is képes felismerni, a részletes kérdésekre adott válaszok azt mutatják, hogy sokan még mindig tévesen azonosítják a jelenséget.

Csak a válaszadók fele (52,4%) ismeri el a zaklatás szándékosságát (az arány az iskolai tanácsadók körében a legmagasabb – 77,2%), és még kevesebben (48%) ismerik el ismétlődő jellegét (tanácsadók esetében 80,8%). Ezzel szemben a válaszadók ötöde úgy gondolja, hogy a bullying spontán konfliktusok formájában is megjelenhet.

A felmérés eredményei szerint zavar mutatkozik a jelenségben részt vevő szereplők megértésében: 31,3%-uk úgy véli, a bullying kizárólag diákok között történik, 30,6%-uk szerint diákok tanárokkal szemben is elkövethetik, míg közel 20%-uk a bullyingot a tanári visszaélésekkel téveszti össze. A felmérésben részt vevők több mint háromnegyede (75,4%) érzi magát jól vagy nagyon jól felkészültnek a diákok közti zaklatás megfelelő kezelésére. Az általuk leggyakrabban említett leghatékonyabb beavatkozások:

- a szülők érzékenyítése a pozitív nevelésre (72%);
- a tolerancia és kölcsönös tisztelet előmozdítása nem formális tevékenységekkel (64,1%);
- a csoportkohéziót erősítő aktivitások szervezése (62,4%).

A szankciók önmagukban nem szorítják vissza a bántalmazást

Gabriela Alexandrescu, a Mentsétek Meg a Gyermekeket ügyvezető elnöke kiemelte: több mint 10 éve dolgoznak együtt tanárokkal, szülőkkel és főként gyerekekkel az iskolákban és a közösségekben azért, hogy megváltoztassák a zaklatással kapcsolatos attitűdöket és viselkedéseket. Fontos, hogy minden szereplő megértse a saját felelősségét, és részt vállaljon egy olyan jelenség felszámolásában, amely súlyos következményekkel jár a gyerekek szociális és érzelmi fejlődésére nézve.

– Az iskola biztonságos hely kell legyen a gyerek számára. Tapasztalataink és az iskoláktól származó adataink azt mutatják, hogy a szankciók önmagukban nem szorítják vissza a zaklatást, sőt, fokozhatják a marginalizációt és a gyerekek sebezhetőségét. A hatékony megoldások megelőzésén, valós részvételén és egészséges kapcsolatok építésén alapulnak az iskolai közösségekben. Létfontosságú, hogy a diákok aktív szerepet vállaljanak a biztonságos környezet kialakításában, olyan felnőttek mellett, akik meghallgatják és bevonják a problémák orvoslásába.

A Mentsétek Meg a Gyermekeket szervezet több mint egy évtizede foglalkozik az iskolai zaklatás jelenségével Romániában, és igen hatékony programokat fejlesztett ki a 3–17 éves korosztály számára. E kezdeményezések révén a szervezet döntő szerepet játszott a bullying súlyosságának felismerésében, valamint tudományosan megalapozott, a gyerekek biztonságára összpontosító, közösségi szintű megoldások kidolgozásában.

A most elindított Antibullying Erőforrásközpont fizikai és online térben is működik, ahol az iskolák és óvodák valós támogatást kapnak a biztonságos, befogadó oktatási közösségek kialakításához. A központ által kínált szolgáltatások a romániai óvodák, iskolák és családok igényeire válaszolnak: szakemberek (tanárok, iskolapszichológusok, adminisztratív dolgozók, gyermekvédelmi szakemberek, iskolai biztonsági referensek) képzése, tudományosan elismert módszertanok fejlesztése és biztosítása az iskolák számára a bullying megelőzése érdekében, tanácsadás és támogatás gyerekek, szülők és pedagógusok számára, valamint a speciális beavatkozást igénylő esetek továbbírányítása, a gyerekek és fiatalok bevonása a megelőző programokba, tájékoztató és érzékenyítő kampányok szervezése gyerekeknek, tanároknak és szülőknek, a jelenséget feltáró kutatások és elemzések, valamint az ezekhez kapcsolódó szakpolitikai javaslatok, amelyek a biztonságos és befogadó iskolai környezet kialakítását szolgálják. A központ csapatát oktatási szakértők, tréner, pszichológusok, pszichopedagógusok alkotják.

A fotók illusztrációk

Diabétesz-világnap

Súlyos következményekkel járhat a kezeletlen cukorbetegség

A statisztikák szerint növekvő tendenciát mutat a cukorbetegek száma, mi több, az utóbbi időben egyre több fiatalnál jelentkeznek a megengedettnél magasabb vércukorértékek. A szakemberek nem győzik hangsúlyozni, mennyire fontos a rendszeres rutinvizsgálat, hiszen a kezeletlen cukorbetegség, a hosszú évekig fennálló magas vércukorszint idővel súlyos szövődmények kialakulásához vezethet. A közelgő november 14-i cukorbetegség világnapja apropóján a korai diagnózis fontosságáról, a szövődmények megelőzésének a jelentőségéről **dr. Koródi Melinda**, marosvásárhelyi diabetológus szakorvossal beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– Mindenütt azt hallani, olvasni, hogy egyre nő a diabéteszrel diagnosztizált páciensek száma. A praxisodban is ezt tapasztalod?

– Az utóbbi időben inkább egy stagnálást tapasztalok. Két-három évvel ezelőtt, a Covid-járvány után volt egy időszak, amikor hirtelen megnőtt mind az 1-es, mind a 2-es típusú diabéteszrel újonnan diagnosztizált esetek száma. Ez valószínűleg arra vezethető vissza, hogy járvány idején az emberek ódzkod-

diovaszkuláris betegsége van, esetleg antipszichotikumokat szed, fokozott figyelemre van szükség, hisz ez mind-mind kockázati tényezőnek számít. Általában ha valakinek 25 feletti a testtömegindexe, és fennáll egyik a fent említett kockázati tényezők közül, akkor ajánlott jobban figyelni a vércukorszint alakulására, és legtöbb háromévente szűrésre menni.

– Mennyire gyakori az, hogy túl későn, azaz már a szövődmények jelentkezésének a fázisában derül ki, hogy valaki cukorbeteg?

Dr. Koródi Melinda

Az 1-es típusnál kötelező az inzulinos kezelés.

Ezzel szemben a 2-es típusú cukorbetegségeknél van inzulintermelés, csak nem megfelelő a hatása, ilyenkor ráségítünk gyógyszeres kezeléssel, illetve vannak helyzetek, amikor ezek a páciensek is inzulinra kerülnek. Fontos tudni, hogy a 2-es típusú diabétesznél az életmódváltás több mint kilencven százalékban képes megoldani a problémát. Vannak személyek, akik napi több tablettára, vagy éppen inzulinra szorulnak, viszont fél év, egy év után eljutnak oda, hogy elegendő lesz a napi egy tablettára, vagy egyszerűen csak a diéta. A 2-es típusnál a megfelelő hozzáállással látványos eredményeket lehet elérni.

A magas vércukorszint okozhat mikro-, illetve makrovaszkuláris betegségeket. Az 1-es típusú diabétesz esetében a mikrovaszkuláris szövődmények a jellemzőbbek, a 2-es típusúnál pedig a makrovaszkuláris szövődmények a szemet, a veseműködést és a lábat ellátó idegszálakat érintik. A makrovaszkuláris szövődmények pedig a szív- és érrendszert érintik, felgyorsulhat az érmeszesedés a szívkoszorúerekben, az agyban lévő erekben vagy a láb ereiben, és érelzáródás is előfordulhat. Gyakoribb a lábamputáció a 2-es típus esetében.

Nehéz konkrétan elkülöníteni, hiszen egy 1-es típusú diabéteszhez idővel társulhat egy magas vérnyomás, egy szív- vagy egy tüdőprobléma, ezek hatnak egymásra, és képesek a szövődmények kialakulását felgyorsítani. Ugyanúgy a 2-es típusú diabétesz esetén is előfordulhat egy mikrovaszkuláris alapon történő szövődmény.

– Mennyi idő alatt alakulnak ki a szövődmények, amennyiben a vércukorszint nem a megfelelő mederben mozog?

– A krónikus szövődmények általában több év alatt alakulnak ki. Amikor egy páciens szövődményekkel jelentkezik, tudjuk, hogy évek óta cukorbeteg, csak nem diagnosztizálták. Lehet öt, tíz vagy tizenöt év is, ez nagyban függ attól is, hogy a diabétesz mellett milyen társbetegségek vannak, ki mennyire hajlamos a szövődmények kialakulására, illetve számít a vérerek alapállapota is. Ugyanakkor a dohányzás egy olyan tényező, ami felgyorsítja a szövődmények kialakulását. Ha már kialakult egy szövődmény, visszafordítani ugyan nem lehet, de ha a kockázati tényezőkre odafigyel a páciens, akkor azzal valamelyest tudja lassítani az állapotának romlását. Egy amputáció esetén például a seb gyógyulása másként alakul megfelelő vércukorértékekkel és magas vércukorszint esetén, az újraperforáció esélye szintén csökken, ha jók az értékek.

ellátás, nem gyógyulnak a sebek, nagy a felülfertőződés esélye. Természetesen ez alól is vannak kivételek, találkozunk olyan idős cukorbeteg páciensekkel, akiknek jobban gyógyulnak a sebei, mint egy egészséges fiatalnak. Mindig van kivétel, de a fontos az, hogy a cukorbetegség mindenféle testi sérülésre fokozottan oda kell figyeljenek.

– Vannak-e tünetek, amelyek a vércukorszint-vizsgálatot megelőzően intő jelek lehetnek arra vonatkozóan, hogy cukorbetegség állhat fenn valakinél?

– Az utóbbi időben kevés az a páciens, aki tünetekkel jelentkezik. A közhiedelemben a mai napig él, hogy akkor van baj, ha tüneteket észlelünk, ezzel azonban nagyon nem értek egyet. Tudni kell, hogy a cukorbetegségeknél nem feltétlenül jelentkeznek tünetek, vagy ha igen, akkor már általában túl késő. Az 1-es típusnál hamarabb megjelennek bizonyos tünetek, például gyakoribb vizelés, nagyobb mennyiségű folyadék fogyasztása, folyamatos szomjúságérzet, illetve nagy ét-

tak attól, hogy orvoshoz, vizsgálatokra menjenek, így ekkor derült csak fény sok új esetre. A nemzetközi adatok egyértelműen növekvő tendenciáról beszélnek, nincs egy ugrásszerű hullám, mint 2022–2023-ban. Ugyanakkor a jelenlegi tapasztalat az, hogy a fiatalok körében kezd gyakoribb lenni az enyhén megemelkedett vércukorszint.

Ez az úgynevezett „prediabétesz” időszak, úgymond egy szürke zóna, amikor megjelenik a normálnál magasabb vércukorszint, a 101–125 közötti érték már szürke zónának számít, ilyen értékeknél már ajánlatos orvoshoz fordulni. Ez még nem cukorbetegség, ilyenkor általában a szakorvos egy életmódbeli, étrendbeli váltást, illetve minél több mozgást ajánl, illetve követjük az értékeket, fél évente, évente, esetől függ.

– Egészséges embereknél mely életkorban, milyen gyakorisággal ajánlott a vércukorszintet ellenőrizni?

– Az Amerikai Diabétesztársaság legutóbbi ajánlása szerint 35 év felett mindenkinek el kell végeznie a szűrést, vércukorszintmérést, egy cukorterhelést, vagy egy glikált hemoglobin vizsgálatot, amely alapján tisztább képet kapunk az utóbbi három hónap átlag vércukorszintjéről. Ha a vizsgálat eredménye negatív, a családorvos eldönti, hogy háromévente, kétevente vagy évente szükséges az újabb szűrés. De ha bármely korosztályhoz is tartozik valaki, legyen az akár tizen- vagy huszonéves-, ellenben túlsúlyos, 25 felett van a testtömegindexe, első-, vagy másodfokú rokonnál diabétesz áll fenn, vagy az illetőnek magas a vérnyomása, kar-

– Az utóbbi időben szerencsére kevesebb az a helyzet, amikor már szövődeményekkel érkeznek a páciensek, és annak is köszönhető, hogy a családorvosok is jobban odafigyelnek erre, a laborokban könnyebben hozzáférhetők az ingyenes rutinvizsgálatok. Ami viszont jellemző volt az utóbbi időben, hogy olyan betegek, akik a járvány idején gyógyszeres kezeléssel voltak, viszont akkor eltűntek, nem jelentkeztek többé a diabetológusi rendelőben, most szövődményekkel tértek vissza, veseproblémákkal, lábujjamputációkkal. Az utóbbi hetekben sajnos több ilyen eset volt, kiderült, hogy egy ideig szedték a gyógyszereket, aztán elmaradt, a diétára sem figyeltek oda, mindaddig, amíg bekerültek a kórházba különféle szövődmények miatt, és akkor derült ki, hogy a vércukorszintjük nagyon magas. A rutin orvosi kontrollnak éppen ez a lényege, hogy háromhavonta kövessük az állapotukat, megbeszéljük a teendőket. Ellenkező esetben, egy idő után a páciensek nem foglalkoznak kellőképpen vele, ha nem látom az orvost, nincs betegség alapon.

– Mi a különbség az 1-es és a 2-es típus között, illetve milyen különbségek jelentkeznek a szövődmények kialakulása terén?

– Mindkét típusnál a közös vonás az, hogy van egy szénhidrát-anyagcsere zavara, illetve egy emelkedett vércukorszint. A különbség az okokban rejlik, hiszen az 1-es típusú cukorbetegség esetén teljes inzulinhiány áll fenn a szervezetben, azok a sejtek, amelyek az inzulint termelik, elhaltak, így a létfontosságú inzulint külsőleg kell pótolni.

Fotók: Maros Megyei Cukorbeteg Gyerekek és Fiatalok Egyesülete

Azt szoktam mondani, hogy aki cukorbeteg, az, ha lehet, ne járjon mezítláb. Vagy ha végképp mezítláb akar járni, akkor figyeljen oda arra, hogy minden este tüzetesen nézze meg a talpát. Akkor is, ha nem érez semmilyen rendellenességet. Az érzőidegek érintettsége ugyanis kóros állapotokat idézhet elő, mint például a hiperesztézia, az erős fájdalomérzet a lábakban, de ennek az ellenkezője is gyakori, a hipoesztézia, amikor a beteg nem érzi a fájdalmat vagy a hőt, és ilyenkor megtörténhet, hogy ha belerúg, belelép valamibe, vagy megégeti a talpát, nem érzi a fájdalmat, és könnyen elfertőződhet a seb. A diabétesz esetén nem megfelelő a vér-

vág mellett látványos fogyás következik be. A 2-es típusú diabétesz azonban nem ennyire látványos. Fontos megérteniük a pácienseknek, ha nem is érzékelnek semmilyen tünetet, nem érzékelnek semmit, akkor is lehet magas a vércukorszintjük. Ezért a megoldás a rutin vérvizsgálatok rendszeres elvégzésében rejlik. Szerencsére az utóbbi időben azt tapasztalom, hogy a családorvosok mellett, a munkaorvosok többsége is lelkiismeretesen elvégzi az előírt vizsgálatokat a hozzájuk forduló alkalmazottak esetében, így könnyebben eljut szakorvoshoz az a páciens, akinél a vércukorértékek a megengedettnél magasabbak.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

RIBIZLIS BIRSSAJT EGYSZERŰEN

A birsalmát megmosom, feldarabolom, kiszedem a magházát, és kevés vízben puhára főzöm. Amikor megpuhult, áttöröm, majd lemérem a masszát, és minden kilóhoz kb. 70 dkg cukrot adok. Visszateszem a tűzre, és addig főzöm, amíg sűrű, lekvárszerű nem lesz. Ezután belekeverem a megmosott ribizlit, amit előzőleg alaposan pürésítettem. Ribizli helyett somot is használhatunk. A gyümölcscsel még pár percre főzöm, majd formába öntöm. Hagyom pár hétig, amíg megszilárdul, és kész is a ribizlis birsalmasajtom.

TÖKFŐZELÉK

A legyalult tököt besózom, és egy kis kaporral állni hagyom, hogy levét engedjen. Közben egy kis olajon megpirítok egy kanál lisztet, felengedem vízzel, majd hozzáadom a tököt a levével együtt. Felforralom, kicsit főzöm, majd belekeverek egy kevés tejfölt. Ízlés szerint sózom, borsozom, és ha kell, egy kis ecettel savanyítom. Forrón tálalom, legtöbbször fasírttal vagy pörkölttel szoktuk, de most kacsamellel fogyasztottuk.

FINOM KACSAPECSENYE

A kacsacombokat és a melleket megmosom, szárazra törölöm, majd sóval, borssal és friss rozmaringgal jól bedörzsölöm. Egy serpenyőben mindkét oldalukat szépen megpirítom, hogy a bőr ropogós legyen, majd tepsibe teszem. Aláöntök egy kis vörösbort, kevés olajat, egy szelet vajat, kevés vizet, és néhány gerezd fokhagymát is mellé dobok. Letakarva sütöm, amíg megpuhul, aztán fedő nélkül visszateszem a sütőbe, hogy szépen megpiruljon. A végén a szaftját leszűröm, kicsit felforralom, és ezzel locsolom meg tálaláskor a kacsát.

KRUMPLITOKÁNY SARVALT KÁPOSZTA SAVANYÚSÁGGAL

Olajon megpirítom az apróra vágott hagymát, hozzáadom a köménymagot és egy kis chilit, majd beleteszem a felkockázott paprikát és paradicsomot. Pár percre együtt pirítom, aztán hozzáadom a felvágott krumplit, sózom, és annyi vizet öntök rá, hogy éppen csak ellepje. Lefedve puhára főzöm, közben néha megkeverem, hogy ne süljön oda. Amikor a krumpli szétfő és besűrűsödik, kész is a sűrű, paprikás „hús nélküli gulyás”, avagy tokány. Melléje sarvalt káposztát fogyasztottunk savanyúságnak.

Jó étvágyat kívánok!

Perinatális gyász világnapja

Magyarországon minden negyedik-ötödik terhesség vetéléssel ér véget

Minden negyedik várandósság veszteséggel ér véget, de még mindig sok pár marad magára a gyászával. Évente 13–14 ezer magzatot veszítenek el szülei a várandósság idején. A perinatális veszteség ma már nem tabutéma, de sok esetben még a szakembereknek sincsenek meg az eszközeik ahhoz, hogy valódi támaszt nyújthassanak a gyászoló szülőknek. Október 15. a perinatális gyász világnapja, amelyre egy hagyományteremtő esttel hívta fel a figyelmet a régóta gyermekre vágyó házaspárokat segítő Anna–Joachim-program.

Átsuhanó babák – így nevezik azokat a magzatokat, akiket a várandósság idején veszít el édesanyjuk. Magyarországon a becslések szerint minden negyedik-ötödik terhesség vetéléssel ér véget, a hivatalos adatok szerint tavaly több mint 13 ezer magzattól kellett elbúcsúzniuk szüleiüknek. Október 15. a perinatális gyász világnapja, amelynek előestéjén a váci Apor Vilmos Katolikus Főiskola Anna–Joachim-programja hiánypótló eseménnyel hívta fel a figyelmet az érintett szülőkre. Ezen az alkalmon olyan házaspárok, férfiak és nők, anyák és apák vettek részt, akik elvesztették meg nem született gyermeküket – akár egy háromnapos embriót vagy egy húszhetes magzatot.

Eszköztelenek vagyunk, ha perinatális veszteségről hallunk

– Egyre többet beszélünk a perinatális veszteségről, ám a hétköznapi ember – sőt sok esetben a szakma is – még mindig eszköztelen, amikor egy ilyen történettel szembeesül. Egyszerűen lefagyunk, ha arról hallunk, hogy egy várandós édesanya elvesz-

tette a babáját. Tudattalan szinten bekapcsol a saját halálszorongásunk, értetlenül állunk a történetek előtt, hiszen a perinatális veszteség éppen akkor történik, amikor egy család egy új életre készül. Ez diszkomfortérzetet okoz, és sokszor védekező mechanizmusok indulnak el bennünk ahelyett, hogy kapcsolódni tudnánk a gyászolóhoz – magyarázta Szimon Petra gyásztanácsadó, hozzátéve: az is nehezíti a családtagok, barátok, ismerősök dolgát, hogy nagyon egyedi, mire van szüksége annak, aki ilyen veszteséget él át.

A szakember úgy véli, a perinatális veszteségről nyíltan kell beszélni, érzékenyítve a társadalmat. „Emellett folyamatosan foglalkozni kell a veszteséget megelő párokkal, ám valójában már a gyermekvállalásra készülőknek is érdemes felkészíteni, kapaszkodókkal ellátni – beszélni arról, mi van akkor, ha baj történik. Egy várandóssága elején járó édesanya nem biztos, hogy be fogja engedni ezt az információt, de ha mégis átéli a veszteséget, tudja majd, hová fordulhat segítségért” – mondta, hozzátéve: ma már több szakember és szervezet nyújt támaszt az érintett szülőknek, többek között az átsuhanó babák fogalmát meghonosító, Sevcsik M. Anna által vezetett Élet.Érzés Egyesület.

Minden sikertelen hónap előhozhatja a gyászt

A meddőségi problémákkal küzdő pároknál mindez különösen fontos, ők ugyanis gyakran élnek át perinatális veszteséget. „Az Anna–Joachim-programban megfordult házaspárok több mint fele nézett már szembe a perinatális gyásszal, sokuk nem egy, hanem több magzatot veszített el. Amikor újra a gyer-

mekvállalásra koncentrálnak, minden egyes sikertelen hónap ezt a gyászt tudja előhozni” – mondja Homokiné Hollósi M. Cecília tanácsadó szakpszichológus, az Anna–Joachim-program szakmai vezetője.

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola hat éve indította el a nehezített gyermekvállalással küzdő pároknak szóló ingyenes, intenzív pszichológiai és mentálhigiénés támogatást nyújtó tréningjeit. A házaspárok sorstársaikkal két hétvégét és két péntek estét töltenek együtt, így megélhetik a problémák megosztásából és közös feldolgozásából fakadó erőt, akár saját közösségeket is létrehozva. Párkon-

zultációkon vehetnek részt, emellett a szakemberek többek között az érzelemfókuszú terápia, a pszichodráma, a kognitív pszichológia, a szexuálpszichológia módszereit használva is segítséget nyújtanak nekik.

A program szakmai vezetője arra is felhívja a figyelmet: egy pár könnyen magára maradhat a gyászával, ha a várandósság korai szakaszában veszíti el a magzatot. „Egy korai terhességről általában még nem beszélnek a környezetüknek, így viszont a veszteségről sem tudnak mesélni, amely megoszthatatlan fájdalommal válik” – fogalmaz a szakember. (közlemény)

Forrás: pixabay.com

Egy zenei műfajt teremtvő katona (1.)

Szilágyi Mihály

Elképesztően nagy meséskönyv a világ: vannak benne királyok, hercegek, királylányok, papok, komédiások, kuruzslók, katonák, háborúk, nótások és félnótások, és még annyi minden, hogy ha a nagyapám elkezdte volna felsorolni, tán már én is rég nyugdíjas lennék, mire elért volna a sor közepére. Szóval a sok mesebeli ember között azért akadtak komoly emberek, akik nem a mesék „gyártásával” foglalkoztak (mint a királyok és az őket körülöngő udvaroncok), hanem magával a meséléssel. Ezek a mesélők maguk a muzsikusok – mert a mese mindig ott van előttünk, csak szépen kell elmondani, hogy az is élvezze, akit éppen kigúnyolnak.

Az „egyszer volt, hol nem volt” világban, ami olyan rég volt, hogy még az űkapám szépapja sem emlékszik rá, élt egy komolytalan ember, Giovanni de’Bardi firenzei gróf. Ennek a komolytalan embernek az ősei is mind komolytalanok voltak, mert birodalmak királyaival, papokkal kereskedtek, és néha megitták a komolytalanság levét. De szerencsére akadt a Bardi családnak olyan sarja is, aki idősebb korára megkomolyodott, és muzsikussá vált – róla szól ez a mese.

A Bardi család a toscanai Firenze régi nemesi családja volt. A krónikák szerint valamikor a tizedik században érkeztek a talján városba, és azon nyomban kereskedni kezdtek. Az 1300-as években már a bankárkodás jól jövedelmező üzletté vált a családban, és tízezer aranyforintért vásároltak maguknak birtokot. Az aranyforint akkor 3,5 g tiszta aranyat tartalmazott, tehát a birtok 35 kg arany értékének felelt meg. Szép kis – mesebe illő – vagyoncscsa ez!

A bankrendszer a jól felépített szerkezete miatt rendkívüli módon kinőtte magát. A Bardi család, hogy a pénzügyi ügyködései még jobban kiterjedjenek, házasság révén összekap-

csolódott a Portinari bankárcsaláddal (Beatrice Portinari ihlette Dante *Isteni színjáték* című elbeszélő költeményét). Már nagyon nagyban játszott a Bardi család bankja, mert az 1300-as évek első felében francia–angol háború körvonalazódott. Azt jól tudjuk, hogy a háború mindig sok pénzt igényel, de ugyanakkor jól jövedelmező üzlet is. A Bardi család nagyot kockáztatott: támogatta a francia és az angol királyt is. Arra számított, hogy ha az egyik elvérzik a csatában, a másikkól úgyis bőséges hasznot húz. Firenzében akkor három nagy bank működött, és azok szövetséget kötöttek egymás kiségítésére. Csak hogy valamelyest megértsük a bankárcsaládok vagyonát, adjuk össze, kinek mennyit tudott aranyban kölcsönözni: 1325-ben Anjou Károlynak 68 500 aranyforintot (2397,5 kg arany), aztán következett az angol és a francia király kölcsöne. A franciák, megtudva az angolok támogatását, elkobozták az országuk területén lévő bankok vagyonát. Az angolok megígérték ugyan, hogy kártalanítják a bankokat a francia eljárás miatt, de nem volt rá pénzük. Így a Bardi bankárok és szövetségeseik két nagyhatalom háborús költségeit veszítették el. Mindezek ellenére azonban nem kell különösen sajnálnunk a veszteseket, mert maradt némi fedél a fejük felett, sőt a Bardi dinasztíának jutott arra is, hogy kisebb palotát vásároljon magának a róla elnevezett utcában...

Szóval telt, múlt az idő – mint a jó mesében –, és elérkeztünk a XVI. századba. A Bardi család ekkor is a legjelentősebb családjá volt Firenzének. Giovanni de’Bardi 1534-ben született. Az értelmes gyereket a szülők jónak látták úgy taníttatni, hogy értse és érezze a világ működését. Mivel a vagyonnak védelemre volt szüksége, egyértelműen katonának nevelték, ugyanakkor nem feledkeztek meg az érzelmi nevelésről sem, ezért irodalmat és zenét is tanítottak neki.

A felcseperedő fiatal Giovanni már a harc-

A Bardi-palota Firenzében

tereken edzette idegeit, és gyakorolta a haditudományt. A török hódítások akkoriban nem csak Magyarországot érintették, hanem az olasz kikötőket és stratégiai fontosságú városokat is. A toscanai hercegség védelméből a fiatal Bardi kivette a részét, de ennyivel nem ért véget katonai pályafutása. II. Miksa császárnak segített a Magyarország területén dúló törökellenes háborúban is.

És ahogy lenni szokott, elérkezett az idő, amikor a sok fiatalkori komédiázásba belefáradó ember hirtelen bölcsességre adta a fejét – Giovanni de’Bardi is abbahagyta a királyok csatáinak vívását, és ehelyett inkább a művészetekkel kezdett foglalkozni. Tanulmányozta az ókori klasszikus irodalmat, és foglalkoztatta a zene sorsa is. Tehát Bardi gróf megkomolyodott.

Az 1500-as évek vége felé számos zenész fordult meg a kastélyában – valószínű, hogy

színvonalas házimuzsikálással kezdődött ez a művészi összejárás. A végeredmény az lett, hogy a muzsikusok és a zenéhez – és zeneszerzéshez – is jól értő Bardi gróf korszakalkotó zenei gondolatokat kezdtek el tárgyalni. Megelégtették a gregorián zenéből csírázó polifónia „érthetetlen” művészetét, és helyébe egy – valódi reneszánsz eszmeiségű – zenei irányzatot képzeltek el. Itt érdemes megemlítenünk, hogy a reneszánsz korszak vezéreszmeisége az ókori görög–római kultúra tökéletesség elve volt. Tehát Bardi gróf házi-együttese, a Camerata még igyekezett közérthető lenni. Érdekes ez a reneszánsz-humanista felfogás, mert visszakanyarodik ugyan az ókorba, mégis közérthetővé igyekszik válni. Amúgy a reformáció is a közérthetőségre – a mindenki által való érthetőségre, vagyis az anyanyelvi istentiszteletre – összpontosít.

George Glass amerikai kritikus véleményét idézzük a rejtvény főсораiban.	1.	BONCKÉS	LAT. ELŐTAG: KETTŐ SPANYOL VÁROS	TAGADÓSZÓ	Biológia-ILAG LÉTEZIK	FIATALOS KÖSZÖNÉS	... DEREK (SZÍNÉSZNŐ) A DOBERDO SZERZŐJE	FRANCIA VÁROS	... SUMAC (PERUI ÉNEKESNŐ)	VÉR-CSOPORT	IONEL BECENEVE	ANNYI MINT (RÖV.) KARMESTER (ALBERTO)	FRANCIA FIZIKUS (JEAN-BAPTISTE)	CGS ENERGIA-EGYSÉG	MENY-ASSZONY
	A														A
	ZAVAROS KEZDETI!		HIRES NŐS-TÉNYOROSZ-LÁN VOLT HAMIS				HOMO SAPIENS CHAPLIN FELESEGE					KÖZEL-KELETI ÁLLAM COLOMBO (PETER ...)			
	MUSZLIM FŐPAP				NŐI NÉV (AUG. 18.) HELYSÉG-BEN ÉL					KÉZZEL FÉ-KEZ VALAKIT FOSZTÓ-KÉPZŐ				OLASZ AUTÓJEL KEZDŐPONT	
	LATIN SZERELEM														
	2.	B	ELLŐ	JUHISTÁLLÓ FELSŐ TÁRSADALMI RÉTEG		HELYSÉG POLGÁRA KICSIKET LÉP			AGYUNK SAJÁTSÁGA FAGYALT-MÁRKA					SÓHAJ ÉNEKEK ... (BIBLIA RÉSZE)	
	TISZAVIRÁG-ÉLETŰ				A TANTÁL VEGYJELE NÉV (LATIN)		BANK-BETÉTI EBLAK	PASCAL (RÖV.) ERGO			TOVA NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS		KORSZAK JEGYZETEL		
	TAKAR-MÁNY-TÁROLO		NŐI NÉV (DEC. 22.) NŐI NÉV (SZEPT. 15.)				KUKORICA-PÁLINKA HANGA				KESERŰ ORVOSSÁG NAGY TESTŰ PAPAGÁJ				
	KONGÓ (FOLYÓ) HONI NEVE			LENGYEL VÁROS ERRŐLA HÉT-RŐL VALÓ			A JUPITER HOLDJA NEBRASKAI VÁROS					MONDA KÜZDŐTÉR			
	SÍRFELIRAT RÉSZE		NOBILIS ALÁ			NAGYON SIET ÁLLÓVÍZ					A RÁDIUM VEGYJELE TEGNAP UTÁN		IRÁNI VÁROS IGEVÉGZŐ-DÉS		
	PARIPA AZ ARZÉN VEGYJELE		ZIHÁL OLASZ VÁROS MILÁNÓ KÖZELÉBEN			JÓKAI-HÓS (MIHÁLY) MINGID A FEJÉT ÜTİK				FRANCIA MÁRIA SAKKPARTI VÉGE				EZER! BIFLÁZÓ	
		BEMÁZOL VISZ A VÍZ			ENNYIT AKAR A SZARKA ERKÖLCSTAN				MAROKNYI ADAG HOLT NYELV					MOZOGNI KEZDI! REJTETT TÉNY	
	ZSÓFIA EGYIK BECÉZÉSE		FÉL TÍZ VÉGE (NÉMET)		AZ ITTENI HÁROM (ROMÁN)		KÖLTŐI SÓHAJ ... LAUDA (AUTÓVERS.)		SKÁLAHANG TÖRMELEK-GÁT		A TAN RÉSZEI ETÍÓPIAI TÓ		LETT SAKKOZÓ OFSZÁJD		
	... EBCSONT BEFORR (PÉTÓFI)		E HELYEN ATHÉNI SPORTKLUB				NÁLA LEN-TEBB BIS ... QUI CITO ...					BALATON-P. HELYSÉG CIMER-MADÁR			
	RITKA NŐI NÉV (FEBR. 26.)			MEREV PÁROSAN ÓRÓLI				RÉSZEG NÉMA NÉMA!					GYÓRI SPORTKLUB FÉLSZÁZI		FRANCIA ARANY
	A MOLIBDÉN VEGYJELE		BO ... (SZI-NÉSZNŐ) NÉMET AUTÓJEL			KIVÁNCSI (NÉP. RÉG.) RÓMAI 1000				TORKOS-KODÓ RÓMAI 500					
L.N.J.	É												BETEGSÉG		

Október 23-i rejtvényünk megfejtése: *Hej de meg is vert az Isten engemet, hogy elhagytam a vitézi életet.*

Megint „tanultunk valamit”

Fotó: Nagy Tibor

Eredményjelző

Vízilabda-Szuperliga, 4. forduló: Bukaresti Sportul Studentesc – Bukaresti Steaua 7-21, Bukaresti Rapid – Nagyváradi CSU 18-12, Bukaresti Dinamo – Kolozsvári Politehnica 34-5, Marosvásárhelyi CSM Mureșul – Nagyváradi CSM 3-28 (0-7, 3-5, 0-8, 0-8).

A 3. fordulóbeli Nagyváradi CSU – Sportul Studentesc mérkőzést játék nélkül 0-5-ös eredménnyel könyvelték el.

Elmaradt mérkőzéseken: Sportul Studentesc – Nagyváradi CSM 6-26, Bukaresti Steaua – Kolozsvári Politehnica 30-7.

Hatalmas verést kapott a marosvásárhelyi városi sportklub vízilabdacsapata a bajnok Nagyváradi CSM-től.

No, nem mintha egyáltalán szoros meccset vártunk volna, tisztában volt mindenki vele, hogy túl nagy a szintkülönbség a két keret között. Azonban ha a hasonló szintet képviselő Steaua ellen sikerült időnként tisztas ellenállást tanúsítani, ezúttal ez csak a második negyedben jött össze, amikor három gólt lőtt a hazai csapat. Egyébként, a többi három negyeden át a támadásban felállni sem nagyon sikerült. Persze, ha a passzok nem kézre jönnek, akkor ez bizony nagyon nehéz.

Védelemben pedig csak nézték, hogy miként váltják gólra a nagyváradiak valamennyi támadásukat.

A klub képviselői már korábban jelezték, hogy az ilyen szintű ellenfelekkel tanulni szeretnének, ám nehezen lehet tanulni, ha az ellenfél földbe döngöl (ha egyáltalán használható ez a képzavar egy medencében játszott sportág esetében), csupán a megalázottság marad meg.

A hétvégén a marosvásárhelyi csapat a gyengébbik nagyváradi csapat, a CSU vendége lesz, esetleg ott tényleg lehet valamit tanulni. A toronymagas esélyes azonban ezúttal is az ellenfél. *(bálint)*

Nem esett gól a székely rangadón

Bálint Zsombor

Baráti mérkőzésnek harangozták be az FK Csíkszereda – Sepsi OSK találkozót a Románia-kupa csoportkörének 1. fordulójában, és annak is bizonyult, ám a szó negatív értelmében. A két tartalékos, lassú és fantáziátlan csapat sörmeccs érzetét keltette, amelybe a játékvezető is durván belenyúlt Dobrosavlevici nevetséges kiállításával.

Az első félidőbe csak azért volt nehéz belealudni, mert korai órában ját-

sozták, és még nem volt kellően álmos az elővigyázatlan néző. Egy jobb lövést említhetünk a sok ide-oda taszigálás között, a 16. percben Szabó 20 méteres lapos lövését Ungureanu a jobb alsó sarokból tornászta ki. A 39. percben Jebarit blokkolták a védők, a labda Eppelhez pattant, akinek nyolc méterről küldött lövése elakadt az OSK kapusán. Ezzel pedig le is tudtunk mindent, ami a kezdő 45 percben történt.

A második játékrész elején először Batzula próbálkozott 25 méterről, de a meccs az 59. percben változott meg gyökeresen, amikor Dobrosavlevici kicsit odébb taszította az ellenfelét szerelés után, ám tényleg csak alig, a játékvezető pedig felmutatta neki a második sárgát (már a három perccel előbbi első sárga is túl szigorúnak tűnt). Ezzel kicsivel több tér nyílt meg

az FK előtt, ám a 64. percben Végh nem találta el a kaput, a 69. percben Anderson lövését pedig Ungureanu szelídítette meg két ütemben. A 73. percben Eppel ívelt fejjessel próbálkozott 16 méterről, ám kevéssel fölé. A 74. percben egy ellentámadás végén Batzula kapott gólpasszt Oberlintől, de nem tudott élni vele, míg a 78-ban Ungureanu lábbal háritotta Szabó próbálkozását 8 méterről, kissé jobbról. Oberlin a 80. percben fejjel csúsztotta a kapufa külső oldalára a bal oldali szögletet, és ezzel kifogyott az említésre méltó jelenetek tárháza.

Végül is a döntetlen mindkét csapat számára életben tartja a továbbjutás esélyét. A kupa csoportkörének második fordulóját december 3-án játsszák, amikor az FK Csíkszereda vendége a Galaci SC Oțelul lesz, míg a Sepsi OSK a Kolozsvári FCU-t fogadja, amelynek a kispadjára a közelmúltban nevezték ki Cristiano Bergodit, a Sepsi OSK korábbi sikeredzőjét.

Fotó: a Sepsi OSK közösségi oldala

Jegyzőkönyv

Románia-kupa, C csoport, 1. forduló: FK Csíkszereda – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK 0-0.

Csíkszereda, városi stadion. Vezette: Cătălin Buși (Rm. Vâlcea) – Claudiu Șchiopet (Brassó), Cristian Cosmescu (Rm. Vâlcea). Tartalék: Dumitru Mormeci (Brassó). Ellenőr: Bogdan Velicu (Bukarest), Victor Radu (Bukarest).

FK: Simon – Pászka, Palmeș, Hegedüs, Gál-Andrezly (57. Ferenczi), Jebari (57. Anderson), Végh (83. Csűrös), Veres (83. Szilágyi), Szabó, Dusinszki (57. Szalay), Eppel.

Sepsi OSK: Ungureanu – Oroian, Dobrosavlevici, Vîrtej, Techereș (61. Oțeliță), Skorup, Iglesias (71. Cîmpean), Ghimfuș (61. Oberlin), Aganović (61. Haruț), Batzula, Heras (84. Silaghi).

Sárga lap: Pászka (85.), illetve Heras (20.), Dobrosavlevici (56.), Skorup (74.), Oțeliță (85.), Vîrtej (90+1.), Ungureanu (90+5.).

Piros lap: Dobrosavlevici (59.).

Eredményjelző

Románia-kupa, csoportkör, 1. forduló:

* *A csoport:* CSM Slatina – Kolozsvári CFR 1907 0-4;

* *C csoport:* Sporting Liești – Galaci Suporter Club Oțelul 3-3, FK Csíkszereda – Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK 0-0;

* *D csoport:* Bukaresti CS Dinamo – Bukaresti Dinamo 1948 1-3.

Sporttörténelmi mérkőzés: Dinamo kontra Dinamo

Különös mérkőzést rendeztek a Románia-kupa D csoportjában kedden este, a fővárosi Diadalív Stadionban: az élvonalbeli Dinamo 1948 Bukarest 3-1-re legyőzte a másodosztályban szereplő CS Dinamo Bukarest csapatát. A találkozón a másodosztályú együttes számított házigazdának.

Nem véletlenül azonos nevű a két együttes: az 1948 végződésű a belügyminisztériumi sportklubból kivált és önállósult labdarúgó-szakosztály jogutódja, míg a CS előtagú a továbbra is a karhatalmi erőket irányító tárca alárendeltségében működő sportszervezet néhány éve újraalapított szakosztályának képviselője.

A Dinamo 1948 már az első negyedórában eldöntötte a mérkőzés sorsát: Adrian Caragea a 9. és a 18. percben is betalált, előbb Haralamposz Kiriaku, majd Alexandru Mihai Pop előkészítéséből.

A második félidőben a CS Dinamo edzője, Florin Bratu cserékkel próbált frissíteni, és a 72. percben Cătălin Cocoș szépített – bár a találat lesgyanús helyzetből született. A 74. percben Cocoș egyenlíthetett volna, de Alexandru Roșca, a Dinamo 1948 kapusa bravúrral háritott. A mérkőzést végül Alexandru Musi gólja zárta a 90. percben, Stipe Perica gólpasszából.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 9. forduló:* Bournemouth – Nottingham Forest 2-0, Aston Villa – Manchester City 1-0, Arsenal – Crystal Palace 1-0, Brentford – Liverpool 3-2, Chelsea – Sunderland AFC 1-2, Everton – Tottenham 0-3, Leeds United – West Ham United 2-1, Manchester United – Brighton & Hove Albion 4-2, Newcastle United – Fulham 2-1, Wolverhampton – Burnley 2-3. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 22 pont, 2. Bournemouth 18, 3. Tottenham 17, 4. Sunderland 17.

* *Spanyol La Liga, 10. forduló:* Girona – Real Oviedo 3-3, Real Sociedad – Sevilla 2-1, Valencia – Villarreal 0-2, Rayo Vallecano – Alavés 1-0, Betis – Atlético Madrid 0-2, Real Madrid – FC Barcelona 2-1, Osasuna – Celta Vigo 2-3, Espanyol – Elche 1-0, Mallorca – Levante 1-1, Athletic Club – Getafe 0-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 27 pont, 2. FC Barcelona 22, 3. Villareal 20.

* *Olasz Serie A, 8. forduló:* Fiorentina – Bologna 2-2, AC Milan – Pisa 2-2, Torino – Genoa 2-1, Hellas Verona – Cagliari 2-2, Lazio – Juventus 1-0, Parma – Como 0-0, Sassuolo – AS Roma 0-1, Napoli – Inter 3-1, Udinese – Lecce 3-2, Cremonese – Atalanta 1-1; 9. *forduló:* Atalanta – AC Milan 1-1, Lecce – Napoli 0-1. *Az élcsoport:* 1. Napoli 21 pont, 2. AC Milan 18, 3. AS Roma 18.

* *Német Bundesliga, 8. forduló:* Bayer Leverkusen – Freiburg 2-0, Eintracht Frankfurt – St. Pauli 2-0, Borussia Dortmund – 1. FC Köln 1-0, Werder Bremen – Union Berlin 1-0, VfB Stuttgart – Mainz 2-1, Mönchengladbach – Bayern München 0-3, Augsburg – RB Lipcse 0-6, Hoffenheim – Heidenheim 3-1, Hamburger SV – Wolfsburg 0-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 24 pont, 2. RB Lipcse 19, 3. VfB Stuttgart 18.

* *Francia Ligue 1, 9. forduló:* Auxerre – Le Havre 0-1, AS Monaco – Toulouse 1-0, Paris FC – Nantes 1-2, Lyon – Strasbourg 2-1, Lille – Metz 6-1, Lens – Olympique Marseille 2-1, Angers – Lorient 2-0, Brest – Paris St. Germain 0-3, Stade Rennes – Nice 1-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 20 pont, 2. Lens 19, 3. Olympique Marseille 18, 4. Lyon 18.

Megyei futballbajnoki eredmények

* 4. liga, II. értékcsoport, 6. forduló: Mezőpagocsa – Mezőgerébenes 1-4, Alsóidecs – Nyárádkarácsoni Szikra 0-3, Mezőceked – Görgénysóakna 2-1, Mezőzáh – Bátos 1-4. Az élcsoport: 1. Mezőceked 18 pont, 2. Mezőgerébenes 15, 3. Bátos 13.

* 5. liga, 1. csoport, 6. forduló: Lővér – Sáromberke 2-3, Jedd – Nyárádgálfalva 2-2, Harasztkerék – Gyulakuta 5-1, Somosd – Nyárádmagyarós 11-2, Nyárádkarácsoni Jövő – Mezőszentmárton 2-1, Csíkfalva – Déda 3-0. Az élcsoport: 1. Csíkfalva 16 pont, 2. Harasztkerék 15, 3. Gyulakuta 12.

* 5. liga, II. csoport, 6. forduló: Szászbogács – Magyarsáros 1-2, Harangláb – Cintos 3-2, Egrestő – Vámosgálfalva 3-2, Harcó – Csíttszentiván 3-0, Mezőtőhát – Gerendkeresztúr 3-4. Az élcsoport: 1. Gerendkeresztúr 15 pont, 2. Harangláb 13, 3. Magyarsáros 13.

Marosvásárhely újra a jégen

A hokicsapat szeretettel várja a lelkes fiatalokat

Marosvásárhelyen a jégkorongnak régóta van hagyománya: egykor lelkes játékosok és szurkolók töltötték meg a jégpályát. 1992-ben a sportág háttérbe szorult, és hosszabb időre elcsendesedett a hokiélet a városban. Az utóbbi években viszont újraéledt a jég varázsa, a műjégpálya időszakos megnyitásával és a fiatal tehetségek toborzásával ismét egyre többet hallani a marosvásárhelyi jéghokiról. Hogy jobban megismerjem a helyi csapat történetét és kihívásait, felkerestem *Kui Csabát*, a város egyik jégkohiedzőjét.

Sófalvi Szidónia

A marosvásárhelyi jégközi története

Marosvásárhelyen már régóta él az érdeklődés a jégközi iránt. 1992-ig aktív jégkorongélet volt a városban, a ligeti jégpályán játszottak a csapatok. A pálya azonban nem volt befedve, és a karbantartására sem fordítottak kellő figyelmet. A bázis hiánya miatt a tevékenység teljesen megszakadt, egészen 2021-ig, amikor újraéledt a sport Marosvásárhelyen. Azóta a csapat folyamatosan fejlődik és erősödik.

„Számunkra az egyik legnagyobb hátrány, hogy ez a sport Vá-sárhelyen csak szezonális” – mondta Kui Csaba. A szezon szeptember közepén kezdődik, és áprilisig tart. Ősszel sokan kipróbálják a jégkorcsolyát és a jégkohit, de a szezon vége felé a létszám sajnos csökken. „Mostanában voltak beruházások, így reméljük, hogy kicsit ki tudjuk tolni az üzemeltetési időt” – tette hozzá az edző.

Tavalyi szezon : 159 gyerek a jégen

A tavalyi idény végén 159 gyerek vett részt az edzéseken – a legkisebbek négyévesek, a legidősebbek tizennyolc évesek

voltak. A lánycsapatban többen már betöltötték a 18-at is. A jégkorongban két évente változnak a korosztályok: 7, 9, 11 éves kategóriákban, és így tovább. „Jelenleg a 13 éves korosztállyal neveztünk be az országos bajnokságra” – mondta Csaba.

A kisebb korosztályok számára is szerveznek tornákat különböző településeken. A fiatalabbaknál nem számolják az eredményt, és bajnokot sem hirdetnek, hiszen itt a játék szeretetén van a hangsúly. A csapat részt vett például az Alcsík-kupán Karcfalván, és január 17–18-án ők rendezik a negyedik Qfluid kupát Marosvásárhelyen. Kui Csaba elmondta, hogy az országos bajnokságra közös csapatot indítottak Székelyudvarhellyel, így a 15 éves korosztályból nyolc gyereket egy évre kölcsönadtak Udvarhelyre. A lányoknál is történt mozgás: kilenc játékost adtak kölcsön a karcfalvi Márton Áron Hokiklubnak egy idényre.

Edzők és segítők

Jelenleg öt szerződéses edző dolgozik a marosvásárhelyi jégkohi-utánpótlásban: Nicu Nadina, Madaras László, Vákár Lajos, Nagy Galaczi Géza és Kui Csaba. Emellett van egy besegítőjük is, Bot

László, aki orvostanhallgató. „A nagyobb korosztályok próbálnak segíteni a kisebb korosztályoknak, és ezt nagyon jó látni.”

Korisuli és korioktatás

A gyerekek többsége Marosvásárhelyről és a környező településekről érkezik. A sport népszerűsítését a Korisuli program segíti, amelynek célja, hogy minél több iskolás gyerek ismerkedjen meg a korcsolyázással és a jégkohival. Az osztályok tanítónőikkel együtt délelőtti órákban érkezhetnek a pályára, ahol az edzők oktatják őket. Tavaly és idén is számos iskola csatlakozott a programhoz, és pozitívan fogadták a kezdeményezést. Akiknek a délelőtt nem megfelelő, azok keddenként délutáni korioktatáson vehetnek részt. A hétvége a szabad korcsolyázásé, amikor bárki kipróbálhatja a jeget. A pontos időpontok és részletek elérhetők a Maros Műjégpálya weboldalán. Aki a korcsolyázás helyett inkább gyorskorcsolyában próbálná ki magát, annak is van lehetősége: ezzel a sportággal a Mureşul Sport-egyesület és Kun László foglalkozik.

A megfelelő ruházat a legfontosabb

Mivel téli sportról van szó, nagyon fontos, hogy a gyerekek ne fázzanak meg. A korcsolyát a klub biztosítani tudja, de az edzők szerint a legjobb, ha minden játékosnak van saját felszerelése. A korcsolyázóknak ajánlott a fejjvédő és a kesztyű, míg a jégkohisoknak természetesen teljes hokifelszerelésre van szükségük. „A kisebb kor-

osztálynak tudunk biztosítani valamennyit, de ez költséges sport, és előfordul, hogy a szülőknek is be kell szerezniük egy-egy darabot” – mondta az edző.

Börze és közösség

A szezon minden évben felszerelésbörzével indul. Itt a játékosok és a szülők eladhatják, elcserélhetik vagy megvásárolhatják a szükséges felszereléseket. Ez különösen hasznos, hiszen a gyerekek gyorsan nőnek, és így költséghatékonyan tudják megoldani a cserét. „Számomra a legnagyobb eredmény, hogy újra el tudtuk indítani a jégkohit Marosvásárhelyen” – fogalmazott Kui Csaba. Elmondta, hogy ebben nagy szerepe volt a Székelyföldi Jégkorong Akadémiának és a magyar állam támogatásának is. Nekik köszönhetően működik ma újra jégpálya a városban.

Folyamatos fejlődés

Amikor 2021-ben újraindult a csapat, mindössze 15–20 gyerek

járt edzésre. Ma már 150–160 gyerek hokizik Marosvásárhelyen, és az eredmények is egyre jobbak: több megnyert meccsük is van. Három játékos már a Székelyföldi Jégkorong Akadémia elit csapatában edz – köztük egy ikerpár, valamint a helyi csapat kapusa. Egy másik tehetséges fiatal a gyergyói központban folytatja fejlődését. „Mi utánpótlás-nevelő egyesület vagyunk” – hangsúlyozta az edző. „Ha valaki profi szinten szeretné üzni ezt a sportot, megvannak a lehetőségei. Az elit központok jelenléte teljesítményben és motivációban is sokat ad a gyerekeknek.”

A sport szeretete a legfontosabb

A visszajelzések alapján a gyerekek nagyon szeretik a jégkohit, és ez látszik is a fejlődésükön. Az edzők célja, hogy minden lehetséges módon támogassák őket a továbblépésben. „A nevelési stílus különösen fontos” – mondta Csaba. „Manapság nehezebb tanítani, és megtartani a gyerekek figyelmét az okostelefonok mellett. Meg kell találni azt a nyelvet, amivel elérjük őket, és segítünk nekik fejlődni.” Végül hozzátette: „Ez nem csak munka, hanem hivatás. Szívből, lélekből csináljuk – és persze hatalmas türelemmel.”

A marosvásárhelyi jégközi története példaértékű: a lelkesedés, a kitartás és a közösségi összefogás ereje mutatkozik meg benne. Úgy tűnik, a jégen újra megmozdult Marosvásárhely – és ezáltal jó eséllyel tartósan meg is marad.

Közlemény

a Szászrégen magántulajdonában lévő, Radnótfáji utcában (szám nélkül) található ingatlan (használaton kívüli kazánház) és telek nyilvános árverésen történő értékesítéséről

1. Az eladó neve és székhelye: Szászrégen Önkormányzata, székhelye Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám alatt, Maros megyében, adószám: 3675258, irányítószám: 545300, telefon/fax: 0265-511.112, 0265-512.542, e-mail: office@primariareghin.ro

2. Általános információk a nyilvános árverés tárgyról, különös tekintettel az eladó ingatlan leírására és azonosítására:

Az ingatlan Szászrégenben, a Radnótfáji utcában található, a földhivatali nyilvántartásban 62454/ Szászrégen számon szerepel, kataszteri száma 62454, 62454-C1, amely 565 m² területű telekből és egy 1972-ben épült, 519 m² beépített területű, leszerelt kazánházból áll, és Szászrégen magántulajdonában van. Jogalap: a szászrégeni helyi tanács 2025. 06. 25-i 113. számú határozata, a közigazgatási törvénykönyvre vonatkozó módosított és kiegészített 57/2019-es sürgősségi kormányrendelet.

3. A pályázati dokumentáció beszerzésének helye:

A pályázati feltételek (az eljárás adatlapját és űrlapjait tartalmazták) a pályázók számára a Köz- és Magántulajdonú Ingatlanok Igazgatási és Kataszteri Osztályán (24. iroda) állnak rendelkezésre. Az ajánlattételi dokumentáció megszerzéséhez e-mailben kell kérelmet küldeni az office@primariareghin.ro címre, vagy személyesen kell benyújtani a Petru Maior tér 41. szám alatt található közönségszolgálati osztályra. A dokumentáció ára 30 lej, amely készpénzben fizethető az intézmény pénztárában (1. iroda) vagy a Szászrégeni Kincstárnál megnyitott RO15TREZ47721360214XXXXX számú számlára. A dokumentáció ára nem téríthető vissza.

4. Az ajánlati biztosíték értéke:

A biztosíték az értékelő jelentésben megállapított minimális kikiáltási ár 3%-a, azaz 29.190 lej.

A részvételi garancia készpénzben fizethető be a Szászrégeni Városháza pénztárában (1. iroda) a köz- és magántulajdonú ingatlanok igazgatásáért felelős munkatársak által kiállított fizetési bizonylat alapján, vagy banki átutalással a Szászrégeni Önkormányzatnak a Szászrégeni Kincstárnál megnyitott RO68TREZ4775006XXX000106 számú számlára, a fizetés céljaként megjelölve: „Részvételi garancia a szászrégeni Radnótfáji utcában (szám nélkül) található kazánház és telek megvásárlására kiírt nyilvános árverésen való részvételhez”.

5. A kikiáltási ár

Az árverésen a minimális kikiáltási ár az ANEVAR által hitelesített szakértő értékelő által készített értékelő jelentésben meghatározott ár, azaz: **973.000 lej.**

6. A pontosítások kérésének határideje: 2025. november 14., 12.00 óra.

7. Az ajánlatok benyújtásának határideje és helye: 2025. november 24., 9.30 óra.

Az ajánlatokat zárt borítékban kell benyújtani a közönségszolgálati osztályra, a Petru Maior tér 41. szám alá, postai irányítószám 545300, Maros megye.

8. Az ajánlatok felbontásának időpontja, helye: 2025. november 24., 10.00 óra, az intézmény első emeletén található tárgyalóteremben.

9. A vitás ügyek elbírálására jogosult bíróság neve, címe, telefonszáma, faxszáma és/vagy e-mail-címe, valamint a bírósághoz fordulás határideje:

a Marosvásárhelyi Törvényszék közigazgatási peres osztálya, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 250–254. szám, telefon: 0265-260-323, fax: 0265-267-856, e-mail: tr-mures-reg@jus.ro.

10. A jelen árverési hirdetménynek az illetékes intézményekhez történő továbbításának dátuma: 2025. október 29.

MOZAIK

#NAPISZÍNES

MŰSORVEZETŐ-SZERKESZTŐT KERES A MOZAIK

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2025. NOVEMBER 10.
ALLAS@ERDELY.TV

ETV ERDÉLY TV

Új munkatársat keres marosvásárhelyi stúdiójába az Erdély TV Mozaik műsora. A hétköznapiakon jelentkező magazin műsorvezető-szerkesztői állásra 2025. november 10-ig lehet jelentkezni. A részletes fényképes-szakmai önéletrajzokat az allas@erdely.tv e-mail-címre várják. Az élőben jelentkező Mozaik izgalmas beszélgetésekkel, színes, változatos tartalmakkal, rovatokkal várja minden hétköznapi este a nézőit. Kínálatában egyaránt fellelhetők a társadalom különböző területeihez kapcsolódó kérdések, kulturális, gazdasági, életmódbeli, egészségügyi, szociális témák váltják egymást. A Mozaik műsorvezető-szerkesztőjének kulcsszerepe van a téma- és meghívottválasztásban, felel a televíziós anyagok leszereléséért, feladatai közé tartozik az élő stúdióbeszélgetések előkészítése, moderálása, az online interjúk készítése, valamint a szövegszerkesztés. A leendő új munkatársnak az Erdély TV fiatal, dinamikus munkaközösségében, megfelelő munkakörülmények között van lehetősége dolgozni, egy megbízható, stabil munkahelyen.

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS

KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

OPTIKAI TECHNIKUSI MUNKAKÖRBE keresünk frissen érettségizett munkatársat betanításra. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

TÚZIFA eladó, 230 lej métere. Tel. 0756-528-049. (sz.)

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK: háztetőkészítést cserépből, lemezből; szigetelést, festést, kisebb javítást. Tel. 0745-680-818, Csaba. (26889-l)

VÁLLALUNK festést, elszállítunk dolgokat. Tel. 0750-751-798. (26863)

SZAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádogosmunkát, vakolást, meszelést, kerítés-készítést (vasból is hegesztünk), balkonszigetelést, törmelék-elhordást, kertek takarítását, garáztető-készítést, -javítást, azonnal. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0734-016-805, 0769-638-152, István. (sz.)

KIÜRESÍTÜNK lakást, alagsort, elhordunk bútort, ruhaneműt, vállalunk egyéb szolgáltatást. Tel. 0770-620-599. (26898)

VÁLLALJUK házak, lakások kiürítését, elhordunk limlomot, fölösleges dolgokat 3,5 tonnás teherautóval. Tel. 0747-816-052. (26898)

RÉGI BÚTORT, törmeléket elhordunk, külső-belső munkát vállalunk. Tel. 0758-950-619. (26862)

MEGEMLÉKEZÉS

Ő volt a jóság és a szeretet,
Őt elfelejteni soha nem lehet.
Fájdalommal emlékezünk
ASZALOS IDA ILDIKÓRA
halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzi szerető családja. (26876)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagypapa,
SZŐCS GYÖRGY
2025. október 28-án, életének 88. évében visszaadta lelkét Teremtőjének.
Drága halottunk földi maradványait 2025. október 31-én, pénteken 14 órakor helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (-l)

AJÁNDÉKUTALVÁNY

-50
RON

VÁGJA KI A KUPONT ÉS
50 LEJ KEDVEZMÉNYBEN
RÉSZESÜL A DORA OPTICS ÉS
A DORA KÓRHÁZ
MUNKAPONTJAIN!

*A kedvezmény a kivágott ajándékutalvány bemutatásával
érvényes 2025. október 31-ig.
Egyszeri alkalommal felhasználható.

Mi idén nem árat, hanem **SZÍNVONALAT** EMELÜNK!

Keresse a lapárosoknál és az ismertebb könyvesboltokban, vagy rendelje meg online a www.magyarlapok.ro oldalon!

www.facebook.com/SzekelyKalendarium

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely

Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

ROCKOPERA

VÉGIDŐK

- AZ ÉLET KAPUJÁBAN -

Zeneszerzők: VIZI IMRE és SÁROSI PÉTER
Szöveg: PAPP LÁSZLÓ Zenei producer: VIZI IMRE

NOVEMBER 6. CSÜTÖRTÖK ESTE 7 ÓRA
MAROSVÁSÁRHELY • NEMZETI SZÍNHÁZ

Szervezi a Mustármag Közösség

A belépés díjtalan

Marosvásárhelyi Rádió

Rádió Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM

106,8 FM

1323 AM

VALÓSZÍNŰLEG A KÖRNYÉK LEGELŐNYÖSEBB AJÁNLATA

Foglaljon időpontot a WWW.TRANSPORTLOCAL.RO weboldalon.

Gyors műszaki vizsga, fejfájás nélkül.

BÓNUSZ

KÜLSŐ MOSÁS